

PROF. DR. M. ENSAR YEŞİLYURT

**DENİZLİ YÜKSEK ÖĞRETİM
VAKFI'NIN
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ'NİN
KURULUŞUNA KATKILARI VE
DENİZLİ EKONOMİSİ**

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ YAYINLARI

DENİZLİ YÜKSEK ÖĞRETİM VAKFI

© 2022 Pamukkale Üniversitesi Yayınları
Pamukkale Üniversitesi Kütüphanesi, Denizli

Atıf yapılarak kitaptaki bilgiler kullanılabilir.

ISBN: 978-975-6992-93-7

Birinci Baskı

Baskı Tarihi: Şubat 2022

PROF. DR. M. ENSAR YEŞİLYURT

DENİZLİ YÜKSEK ÖĞRETİM VAKFI'NIN
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ'NİN KURULUŞUNA
KATKILARI VE DENİZLİ EKONOMİSİ

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ YAYINLARI

Takdim

Denizli Yüksek Öğretim Vakfı Türkiye’de 29 üniversite mevcut iken, maddi ve maddi olmayan anlamda sivil altyapıyı harekete geçirerek Pamukkale Üniversitesinin kuruluşuna ilişkin heyecan dalgasının oluşmasına katkı sağlamıştır. Kuruluşundan sonra da her zaman Pamukkale Üniversitesinin emrinde olmuş, üniversitenin fiziksel altyapı ve bilimsel kapasitesinin gelişmesi için gelen talepleri karşılamaya çalışmıştır.

Bugün itibarıyla Pamukkale Üniversitesinin ulaştığı seviyeden gurur duyuyoruz. Dışa açık ve vizyoner kimliğiyle öne çıkan Denizli’imizin gelişiminin tamamlayıcı bir parçası olan Üniversitemizin daha önemli başarıların eşliğinde olduğunu düşünüyoruz.

Bu çalışma kısaca şehrin, vakfın ve üniversitenin bütünleşmesinin hikâyesini anlatmaktadır. Üniversitemizin bilimsel katkıları dışında şehir ekonomisine katkı yapmış olmasından dolayı mutluyuz. Vakfımızın da başlangıçtaki amaçlarını gerçekleştirmiş olması nedeniyle de ayrıca mutluyuz.

Bu çalışmanın hazırlanması fikrini destekleyen Yönetim Kurulu Üyelerimiz, kitabın Pamukkale Üniversitesi tarafından basılmasını sağlayan Pamukkale Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ahmet Kutluhan’a ve çalışmayı hazırlayan Pamukkale Üniversitesi İktisat Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. M. Ensar Yeşilyurt’a teşekkür ederiz.

Saygılarımızla

Yüksek Öğretim Vakfı Yönetim Kurulu

Teşekkür

Denizli Yüksek Öğrenim Vakfı; Pamukkale Üniversite'sinin kuruluşu, Vakfın üniversitenin gelişimine katkılarına teşekkür etmek için bir anı kitabı olarak hazırlanmıştır. Öncelikle bu çalışmanın hazırlanmasına fırsat verdiği için Denizli Yüksek Öğrenim Vakfına ve Yönetim Kurulu Üyelerine ve bu kitabın Pamukkale Üniversitesi tarafından basılmasını sağlayan Pamukkale Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ahmet Kutluhan'a teşekkür ederim.

Çalışmanın hazırlanması sürecinde bilgilerinden istifade ettiğim Denizli Yüksek Öğretim Vakfı Genel Sekreteri Sayın Mehmet Ünal ve destek veren herkese çok teşekkür ederim.

Zaman içerisinde Pamukkale Üniversitesinin gelişimine ışık tutacak yeni bilgi ve dökümanlarla daha sonraki yıllarda çalışmayı güncellemeyi planlıyoruz.

Saygılarımla

11.01.2021

Prof. Dr. M. Ensar Yeşilyurt

İçindekiler

Takdim.....	i
Teşekkür	ii
İçindekiler	iii
Şekiller	iv
Tablolar.....	v
Grafikler.....	vi
Giriş	1
1. Denizli'ye Üniversite Kurma Çabaları	2
1. 1 Pamukkale Üniversitesinin Tarihçesi.....	2
1. 1. 1 Pamukkale Üniversitesinin Kurulmasından Önceki Fakülteler	2
1. 1. 2 Pamukkale Üniversitesinin Kuruluşu ve Gelişimi.....	6
1. 1. 2. 1 Fakülteler	8
1. 1. 2. 2 Yüksekokullar	16
1. 1. 2. 3 Meslek Yüksekokulları	17
1. 1. 2. 4 Enstitüler	22
2. Pamukkale Üniversitesinin Kuruluşunda Pamukkale Yüksek Öğretim Vakfının Yeri	24
2. 1 Pamukkale Yüksek Öğretim Vakfının Kuruluş Süreci	24
2.2 Denizli Yüksek Öğretim Vakfı Yönetim Kurulu Üyeleri.....	27
2.3 Vakıfça Yapılan Çalışmalar ve Faaliyetlerden	32
3. Genel Olarak ve Denizli Özelinde Eğitim ve Eğitimin Sosyal ve Ekonomik Hayat Üzerindeki Etkileri	35
3. 1 Eğitimin Sosyo-Ekonomik Etkileri.....	35
3. 2 Üniversitelerin Sosyo-Ekonomik İşlevi	36
3.3 Üniversiteleşme ve İlçe Ekonomileri: Türkiye Örneği.....	37
3. 4 Pamukkale Üniversitesinin Kent Ekonomisi Üzerindeki Etkileri.....	39
Sonuç ve Değerlendirmeler	58
Kaynakça.....	59

Şekiller

Şekil 1 Mühendislik Fakültesi (Çamlık Kampusu)	2
Şekil 2 Mühendislik Fakültesi (Kınıklı Kampusu, ilk bina)	3
Şekil 3 Mühendislik Fakültesi (Kınıklı Kampusu yeni bina)	3
Şekil 4 Denizli Eğitim Yüksekokulu (1)	4
Şekil 5 Denizli Eğitim Yüksekokulu (2)	4
Şekil 6 Eğitim Fakültesi	5
Şekil 7 Eğitim Fakültesi (Yeni bina)	5
Şekil 8 Prof. Dr. Ahmet KUTLUHAN (01.01.2021-Devam ediyor)	6
Şekil 9 İlk Rektörlük Binası	6
Şekil 10 Merkezi Kütüphane	7
Şekil 11 Kongre ve Kültür Merkezi	7
Şekil 12 Hasan Kasapoğlu Kültür Merkezi	7
Şekil 13 Pamukkale Üniversitesinin Genel Görünümü	8
Şekil 14 Tıp Fakültesi ve Araştırma Hastanesi	8
Şekil 15 Fen-Edebiyat Fakültesi	9
Şekil 16 Fen-Edebiyat Fakültesi (Yeni bloklar)	9
Şekil 17 İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinin ilk binası (B Blok)	10
Şekil 18 İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi-Genel Görünüm	10
Şekil 19 Teknik Eğitim Fakültesi	11
Şekil 20 Sağlık Bilimler Fakültesi	11
Şekil 21 Spor Bilimler Fakültesi	12
Şekil 22 Mimarlık ve Tasarım Fakültesi (Proje görüntüsü)	12
Şekil 23 Teknoloji Fakültesi	12
Şekil 24 İletişim Fakültesi	13
Şekil 25 Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi	13
Şekil 26 İlahiyat Fakültesi	14
Şekil 27 Dış Hekimliği Fakültesi	14
Şekil 28 Turizm Fakültesi	15
Şekil 29 Hukuk Fakültesi	15
Şekil 30 Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu	16
Şekil 31 Yabancı Diller Yüksekokulu	16
Şekil 32 Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu	17
Şekil 33 Denizli Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu	17
Şekil 34 Atasay Kamer Çivril Meslek Yüksekokulu	18
Şekil 35 Denizli Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu	18
Şekil 36 Bekilli Meslek Yüksekokulu	18
Şekil 37 Honaz Meslek Yüksekokulu	19
Şekil 38 Acıpayam Meslek Yüksekokulu	19
Şekil 39 Buldan Meslek Yüksekokulu	19
Şekil 40 Çal Meslek Yüksekokulu	21
Şekil 41 Tavas Meslek Yüksekokulu	21
Şekil 42 Kale Meslek Yüksekokulu	21
Şekil 43 Denizli Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu	22
Şekil 44 Sarayköy Meslek Yüksekokul	22

Şekil 45 Ali Fuat ATİK, Denizli Valisi	27
Şekil 46 Osman ZOLAN, Denizli Büyükşehir Belediye Başkanı	28
Şekil 47 Prof. Dr. Ahmet KUTLUHAN, Pamukkale Üniversitesi Rektörü	28
Şekil 48 Mehmet ÜNAL, Avukat	29
Şekil 49 Remzi SULAYICI, İşadamı	29
Şekil 50 Musa Kazım MANASIR, İşadamı	30
Şekil 51 M. Mesut AYGÖREN, İşadamı	30
Şekil 52 Kazım ARSLAN, Milletvekili-Sanayici-Avukat	30
Şekil 53 Raşit AKBAŞ, Sanayici	31
Şekil 54 Denizli Yüksek Öğretim Vakfı Üyeleri ve Pamukkale Üniversitesi Rektörü	32
Şekil 55 Pamukkale Üniversitesi Lojmanları	33

Tablolar

Tablo 1. Tahmin Sonuçları	39
Tablo 2 Acipayam'a ait Veriler	40
Tablo 3 Serinhisar'a ait Veriler	41
Tablo 4 Buldan'a ait Veriler	42
Tablo 5 Sarayköy'e ait Veriler.....	43
Tablo 6 Beyağaç'a it Veriler	44
Tablo 7 Kale'ye ait Veriler.....	45
Tablo 8 Çameli'ne ait Veriler	46
Tablo 9 Çal'a ait Veriler	47
Tablo 10 Çivril'e ait Veriler	48
Tablo 11 Güney'e ait Veriler.....	49
Tablo 12 Honaz'a ait Veriler	50
Tablo 13 Tavas'a ait Veriler	51
Tablo 14 Bekilli'ye ait Veriler	52
Tablo 15 Çardak'a ait Veriler	53
Tablo 16 Bozkurt'a ait Veriler.....	54
Tablo 17 Babadağ'a ait Veriler	55
Tablo 18 Baklan'a ait Veriler	56
Tablo 19 Akköy'e ait Veriler	57

Grafikler

Grafik 1 Çalışan Sayısı (Acıpayam).....	40
Grafik 2 İşyeri Açma Ruhsatları (Acıpayam).....	40
Grafik 3 Çalışan Sayısı (Serinhisar)	41
Grafik 4 İş Yeri Açma Ruhsatları (Serinhisar)	41
Grafik 5 Çalışan Sayısı (Buldan)	42
Grafik 6 İş Yeri Açma Ruhsatları (Buldan)	42
Grafik 7 Çalışan Sayısı (Sarayköy).....	43
Grafik 8 İş Yeri Açma Ruhsatları (Sarayköy).....	43
Grafik 9 Çalışan Sayısı (Beyağaç)	44
Grafik 10 İş Yeri Açma Ruhsatları (Beyağaç)	44
Grafik 11 Çalışan Sayısı (Kale).....	45
Grafik 12 İş Yeri Açma Ruhsatları (Kale).....	45
Grafik 13 Çalışan Sayısı (Çameli).....	46
Grafik 14 İş Yeri Açma Ruhsatları (Çameli)	46
Grafik 15 Çalışan Sayısı (Çal).....	47
Grafik 16 İş Yeri Açma Ruhsatları (Çal).....	47
Grafik 17 Çalışan Sayısı (Çivril).....	48
Grafik 18 İş Yeri Açma Ruhsatları (Çivril).....	48
Grafik 19 Çalışan Sayısı (Güney)	49
Grafik 20 İş Yeri Açma Ruhsatları (Güney)	49
Grafik 21 Çalışan Sayısı (Honaz)	50
Grafik 22 İş Yeri Açma Ruhsatları (Honaz)	50
Grafik 23 Çalışan Sayısı (Tavas).....	51
Grafik 24 İş Yeri Açma Ruhsatları (Tavas)	51
Grafik 25 Çalışan Sayısı (Bekeilli)	52
Grafik 26 İş Yeri Açma Ruhsatları (Bekeilli)	52
Grafik 27 Çalışan Sayısı (Çardak)	53
Grafik 28 İş Yeri Açma Ruhsatları (Çardak)	53
Grafik 29 Çalışan Sayısı (Bozkurt)	54
Grafik 30 İş Yeri Açma Ruhsatları (Bozkurt)	54
Grafik 31 Çalışan Sayısı (Babadağ).....	55
Grafik 32 Çalışan Sayısı (Baklan).....	56
Grafik 33 Çalışan Sayısı (Akköy).....	57

Giriş

Bu çalışma Denizli'ye üniversite kurulması için yoğun çaba gösteren Denizli Yüksek Öğretim Vakfı'nın çabaları, elde edilen sonuçlar ve ulaşılan sınırlı veri setleriyle Denizli ve ilçelerinde kurulan yükseköğretim kurumlarının katkısını analizini yapmaya odaklanmıştır.

Bu kapsamda çalışma 3 ana bölüm halinde organize edilmiştir. Birinci Bölümde vakfında kurulması yönünde katkı sağladığı Pamukkale Üniversitesinin gelişimi ve şu andaki durumu gözden geçirilmiştir.

İkinci bölümde Vakfın kuruluşu, gelişmesi ile Pamukkale Üniversitesi ile ilişkileri üzerinde durulmuştur.

Üçüncü bölümde ise hem Türkiye geneline ilişkin veriler hem de Denizli özeline ait veri ve analizlerle üniversitenin varlığının ekonomi üzerindeki etkileri tartışılmıştır. Bu bölüm Türkiye geneli ve Denizli özelinde üniversitenin ekonomi üzerindeki olumlu etkilerini açıkça göstermektedir. Bu amaçla Türkiye'deki bütün ilçeleri ele alan bir veri seti ile yapılan tahminlerin sonuçları, Denizli'nin ilçelerindeki üniversite öğrenci sayısı ile işyeri ruhsatları ve çalışan sayıları arasındaki ilişkiler incelenmiştir.

1. Denizli'ye Üniversite Kurma Çabaları

Denizli bir üniversite kurulmadan önce üniversiteye sahip olma hayal ve arzusunu Dokuz Eylül Üniversitesine bağlı iki ayrı fakülte ile gidermiştir. Şu anda Pamukkale Üniversitesi bünyesinde faaliyet gösteren Mühendislik Fakültesi ve Eğitim Fakültesi Pamukkale Üniversitesi kurulmadan önce Dokuz Eylül Üniversitesine bağlı olarak faaliyet göstermiştir. Başka bir deyişle bu iki fakülte Türkiye'de şu anda kurulan çoğu üniversiteden daha eskidir.

1. 1 Pamukkale Üniversitesinin Tarihçesi

Pamukkale Üniversitesi kurulmadan önce Denizli'de faaliyet gösteren fakülte bulunmaktaydı. Bağımsız iki fakülte iken kuruluşunda Dokuz Eylül Üniversitesine bağlanmıştır. Daha sonra bu fakülteler kurulan yeni fakültelerle birlikte Pamukkale Üniversitesini oluşturmuştur. Aşağıda önce Pamukkale Üniversitesinin kurulmadan önce Denizli'deki yükseköğretim aktiviteleri daha sonra ise üniversitenin kurulmasından sonraki gelişmeler verilmiştir.

1. 1. 1 Pamukkale Üniversitesinin Kurulmasından Önceki Fakülteler

Aşağıda önce Pamukkale Üniversitesinin kurulmadan önce Denizli'deki yükseköğretim aktiviteleri daha sonra ise Üniversitenin kurulmasından sonraki gelişmeler verilmiştir.

Mühendislik Fakültesi

Mühendislik Fakültesi 1976-1977 yılında, Denizli Mimarlık ve Mühendislik Akademisi olarak, Milli Eğitim Bakanlığı Halk Eğitim Müdürlüğü binasının bir bölümünde eğitim öğretime başlamıştır. Makine ve İnşaat Mühendisliği Bölümleri fakülte bünyesinde kurulan ilk birimlerdir. 1979 yılında ise Çamlık mevkiinde bulunan Özel Çamlık Koleji bina ve müstemilatlarıyla birlikte alınarak bu binaya taşınmıştır. Şekil 1'de ilgili bina görülmektedir.

Şekil 1 Mühendislik Fakültesi (Çamlık Kampusu)

1982 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi'nin (DEÜ) kurulmasıyla Denizli Mimarlık ve Mühendislik Akademisi, Dokuz Eylül Üniversitesi Denizli Mühendislik Fakültesi'ne bağlanmıştır. DEÜ Denizli Mühendislik Fakültesi binalarının yetersiz olmasından dolayı Mühendislik Fakültesi için Kınıklı Mevkiinde yaklaşık 1000 dönümlük bir arazi kamulaştırılmıştır. Bu arazi üzerine yapılan binaya 1990 yılında ilk olarak İnşaat Mühendisliği Bölümü taşınmıştır. 1992 yılında Pamukkale Üniversitesi'nin

kuruluşuna kadar DEÜ Denizli Mühendislik Fakültesi'nin Dekanlık birimleri ve Makina Mühendisliği Bölümü Çamlık Kampüsünde, İnşaat Mühendisliği Bölümü ise Kınıklı Kampüsünde (Şekil 2) faaliyetlerine devam etmiştir.

Şekil 2 Mühendislik Fakültesi (Kınıklı Kampusu, ilk bina)

2006-2007 Eğitim-Öğretim Güz yarısından itibaren bütün bölümler yeni inşa edilen Kınıklı Kampüsüne taşınmıştır. İnşaat ve Jeoloji Mühendisliği Bölümleri hariç tüm bölümler yeni inşa edilen binada hizmet İnşaat ve Jeoloji Mühendisliği Bölümleri ise yine Kınıklı Yerleşkesinde bulunan, ayrı bir binada hizmet vermektedir (Şekil 3).

Şekil 3 Mühendislik Fakültesi (Kınıklı Kampusu yeni bina)

Kuruluşunda Makine ve İnşaat Mühendisliği bölümleriyle eğitim ve öğretim faaliyetini sürdüren Fakülte, 1994–1995 eğitim ve öğretim yılında Jeoloji Mühendisliği Bölümüne, 1995–1996 eğitim öğretim yılında Gıda Mühendisliği, Elektrik-Elektronik Mühendisliği ve Tekstil Mühendisliği Bölümlerine, 2003–2004 eğitim ve öğretim yılında Bilgisayar Mühendisliği Bölümüne, 2004–2005 Akademik yılında Endüstri Mühendisliği Bölümüne, 2008–2009 Akademik yılında Çevre Mühendisliği Bölümüne, 2015-2016 Akademik yılında ise Kimya Mühendisliği Bölümüne lisans öğrencisi olarak gelişimini sürdürmüştür. Mühendislik Fakültesinde Makine, İnşaat, Elektrik-Elektronik, Gıda, Jeoloji ve Çevre Mühendisliği bölümlerinde İkinci Öğretim de yapılmaktadır. Aktif olan tüm bölümlerde Yüksek Lisans eğitimi mevcut olup ayrıca Makine, İnşaat, Jeoloji, Gıda, Endüstri, Çevre ve Elektrik Elektronik Mühendisliği bölümlerinde Doktora programları da mevcuttur.

2021 yılı itibariyle 5 629 öğrenciye sahiptir.

Eğitim Fakóltesi

Eğitim Fakóltesi Denizli Kız Öğretmen Okulu adıyla 1957 yılında kurulmuştur. 1982 yılında Denizli Eğitim Yüksekokulu adını alan okul 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakóltesine bağlanmıştır.

03 Temmuz 1992 tarih ve 3837 Sayılı Kanunla Pamukkale Üniversitesi'nin kuruluşunu takiben; 10 Kasım 1992 tarihinde de Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakóltesi olarak Sınıf Öğretmenliği Bölümü ile faaliyete başlamıştır. Eğitim Fakóltesinin Pamukkale Üniversitesine bağlandığı yıllara ait bazı fotoğraflar Şekil 4, Şekil 5 ve Şekil 6'da yer almaktadır. Şekil 7'de ise Eğitim fakóltesinin şu andaki binası görölmektedir.

2021 yılı itibarıyla 3006 öğrenciye sahiptir.

Şekil 4 Denizli Eğitim Yüksekokulu (1)

Şekil 5 Denizli Eğitim Yüksekokulu (2)

Şekil 6 Eğitim Fakültesi

Şekil 7 Eğitim Fakültesi (Yeni bina)

1. 1. 2 Pamukkale Üniversitesinin Kuruluşu ve Gelişimi

Pamukkale Üniversitesi 11 Temmuz 1992 tarihinde yayınlanan 21281 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak faaliyete başlamıştır.

İlk olarak 1992 yıllarında kurulan Fen- Edebiyat Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Teknik Eğitim Fakültesi olmak üzere üç fakülte ve Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu ile eğitim öğretime başlamıştır. Ayrıca Denizli'de uzun zamandır eğitim veren Eğitim Fakültesi ve Mühendislik Fakültesi de Pamukkale Üniversitesine bağlanmıştır.

Pamukkale Üniversitesi'nin şu anda görevde bulunan Rektörü Prof. Dr. Ahmet KUTLUHAN'dır (Şekil 8).

Şekil 8 Prof. Dr. Ahmet KUTLUHAN (01.01.2021-Devam ediyor)

Kurulduğu ilk yıllarda Eğitim Fakültesinin de yer aldığı İncilipınar Kampüsünde bulunan Rektörlük Binası Şekil 9'da yer almaktadır.

Şekil 9 İlk Rektörlük Binası

Pamukkale Üniversitesi Merkez Kütüphanesi, Üniversitemizin kuruluş tarihi olan 3 Temmuz 1992 yılında Rektörlük binası içerisinde 131 m²'lik alanda 4000 kitapla hizmete başlamış, yine 1992 yılı içerisinde Eğitim Fakültesi koleksiyonunun da Merkez Kütüphaneye devredilmesi ile yaklaşık 8000 basılı kitap ile hizmet vermeye başlamıştır (Şekil 10).

Şekil 10 Merkezi Kütüphane

Ayrıca Pamukkale Üniversitesinin giderek gelişen sosyal ve kültürel imkânlarını temsil eden Kongre ve Kültür Merkezi ile Denizli'nin önde gelen sanayicilerinden Sayın Hasan Kasapoğlu'nun katkılarıyla yapılan Hasan Kasapoğlu Kültür Merkezine ilişkin görüntüler sırasıyla Şekil 11 ve Şekil 12'de yer almaktadır.

Şekil 11 Kongre ve Kültür Merkezi

Şekil 12 Hasan Kasapoğlu Kültür Merkezi

Üniversiteye ait genel bir görünüm ise Şekil 13’de yer almaktadır.

Şekil 13 Pamukkale Üniversitesinin Genel Görünümü

Kuruluşundan bu yana önemli gelişmeler gösteren Pamukkale Üniversitesinin 2017 yılı itibariyle 60.027 öğrencinin eğitim aldığı akademik birimlere ilişkin kısa bilgiler aşağıda yer almaktadır.

1. 1. 2. 1 Fakülteler

Önce kuruluş yılına göre fakülteler verilmiştir.

Tıp Fakültesi

Tıp Fakültesi 1987 yılında “Denizli Tıp Fakültesi” adı altında Dokuz Eylül Üniversitesine bağlı olarak kurulmuştur. Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi 1994 yılında hastanesini Denizli’de Güneş binasında hizmete açmıştır. 2021 yılı itibariyle 3 bölüm ve 1 470 öğrenciyeye sahiptir.

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Uygulama ve Araştırma Hastanesi ise Denizli’de, Doktorlar Caddesinde, 12.08.1994 tarihinde, 2547 Sayılı YÖK Kanununun 3. Maddesi gereği Araştırma ve Uygulama Merkezi hükümleri doğrultusunda, Eğitim Uygulama ve Araştırma Hastanesi olarak 41 yatak ve 155 kadro yatak sayılı ile 7.293 m2 kapalı alanda hizmete girmiştir.

05.11.2003 tarihinde 186 fiili yatak kapasitesiyle Kınıklı kampüsünde yeni bir hastane binası (Mavi Hastane) hizmete girmiştir. Ayrıca 01 Nisan 2005 tarihinde 7. Blok Poliklinik Binası da hizmet vermeye başlamıştır (Şekil 14).

Şekil 14 Tıp Fakültesi ve Araştırma Hastanesi

Fen Edebiyat Fakültesi

Fen-Edebiyat Fakültesi 03 Temmuz 1992 tarih ve 3837 Sayılı Kanunla kurulmuştur. Üniversitenin en eski fakültelerinden birisi olan Fen-Edebiyat Fakültesi 1994-1995 Eğitim-Öğretim Yılında 5 bölüm ile eğitime başlamıştır. 2021 yılı itibariyle 20 bölüme ulaşmıştır ve 238 akademik personelle 7050 lisans öğrencisine hizmet vermektedir. Ayrıca, öğretim üyeleri lisans derslerinin yanı sıra 21 Yüksek Lisans ve 10 Doktora programında lisansüstü düzeyde de dersler vermektedir. Fen Edebiyat Fakültesinin Kınıklı Kampüsünde yer alan ilk binası Şekil 15'tedir.

Şekil 15 Fen-Edebiyat Fakültesi

Fen Edebiyat Fakültesi'nin ilk Binası (B Blok)Fakültenin 2017 yılı itibariyle görüntüsü ise Şekil 15'da yer almaktadır.

Şekil 16 Fen-Edebiyat Fakültesi (Yeni bloklar)

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Pamukkale Üniversitesinin 03.07.1992 tarih ve 3837 sayılı kuruluş yasasında öngörülen teşkilat yapısında yer alan İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi 26.02.1993 tarihinde İşletme ve 21.03.1994 tarihinde İşletme Bölümü ile eğitim öğretime başlamıştır.

İlk kurulduğu yıllarda Kayalık Caddesinde bulunan Ulu Çarşı'nın 3 katında faaliyet gösteren Fakülte, Kınıklı Kampüsünün Kültür Merkezinden sonra ikinci olarak yapılan binaya taşınmıştır (Şekil 17).

Şekil 17 İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinin ilk binası (B Blok)

Fakültenin şu andaki durumunu Şekil 18'de yer almaktadır. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi 2021 yılı itibariyle 9 bölüm ve 7 233 öğrenciye sahiptir.

Şekil 18 İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi-Genel Görünüm

Teknik Eğitim Fakültesi

Teknik Eğitim Fakültesi 03.07.1992 tarihinde 3837 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan kanuna dayalı olarak faaliyete başlamıştır (Şekil 19). 2021 yılı itibariyle 3 bölüm ve 15 öğrenciye sahiptir.

Şekil 19 Teknik Eğitim Fakültesi

Sağlık Bilimler Fakültesi

Sağlık Bilimleri Fakültesi 02.11.1996 tarih ve 22805 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan ve Bakanlar Kurulunun Kararı ile faaliyete başlamıştır. 2021 yılı itibariyle 1 bölüm ve 615 öğrenciye sahiptir (Şekil 20).

Şekil 20 Sağlık Bilimler Fakültesi

Spor Bilimleri Fakültesi

Eğitim fakültesinin bünyesinden çıkan fakültelerden birisi de Spor Bilimleri Fakültesidir. İlk olarak 1996 yılında Denizli'nin Bozkurt ilçesinde Eğitim Fakültesi'ne bağlı Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümü olarak kurulmuştur. Daha sonra 2002 yılında Denizli Merkez İncilipınar Kampüsü Eğitim Fakültesi'ne taşınmıştır. Ardından Pamukkale Üniversitesi Rektörlüğüne bağlı olarak Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu kurulması; 28.03.1983 tarihli ve 2809 sayılı Kanunun değişik ek 30'uncu maddesine göre, Bakanlar Kurulunca 25.04.2002 tarihinde kararlaştırılmıştır.

2014 yılında ise Pamukkale Üniversitesi Rektörlüğü'ne bağlı Spor Bilimleri Fakültesi kurulması kararı; Bakanlar Kurulu'nca 14.8.2014 tarihinde alınmış, 26 Ağustos 2014 tarih ve 29100 sayılı Resmi Gazete'nin (1) sayılı listesinde yayımlanmıştır. 2021 yılı itibariyle 4 bölüm ve 634 öğrenciye sahiptir (Şekil 21).

Şekil 21 Spor Bilimler Fakültesi

Mimarlık ve Tasarım Fakültesi

Mimarlık ve Tasarım Fakültesi 29.05.2007 tarih ve 26536 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2880 Sayılı Kanun'la değişik 7/d-2 maddesi uyarınca kurulmuştur. 2021 yılı itibariyle 5 bölüm ve 895 öğrenciye sahiptir. Şekil 22'de İletişim Fakültesinin yapılması planlanan binanın proje görüntüsü yer almaktadır.

Şekil 22 Mimarlık ve Tasarım Fakültesi (Proje görüntüsü)

Teknoloji Fakültesi

Teknoloji Fakültesi Bakanlar Kurulu'nun 2009/15546 sayılı kararı ile kurulmuştur (Şekil 23). 2021 yılı itibariyle 6 bölüm ve 1 933 öğrenciye sahiptir.

Şekil 23 Teknoloji Fakültesi

İletişim Fakültesi

İletişim Fakültesi 28.3.1983 tarihli ve 2809 sayılı Kanunun ek 30 uncu maddesine göre Bakanlar Kurulu'nca 04.04.2011 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan kanuna dayalı olarak faaliyete başlamıştır (Şekil 24). 2021 yılı itibarıyla 4 bölüm ve 329 öğrenciye sahiptir.

Şekil 24 İletişim Fakültesi

Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi

Eğitim Fakültesinin bünyesinden çıkan fakültelerden birisi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi 15 Nisan 2011 tarih ve 27906 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2011/1595 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca kurulmuştur. 2021 yılı itibarıyla 5 bölüm ve 10 öğrenciye sahiptir (Şekil 25).

Şekil 25 Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi

İlahiyat Fakültesi

İlahiyat Fakültesi 23 Mart 2012 tarih ve 28242 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan kanuna dayalı olarak faaliyete başlamıştır. 2021 yılı itibariyle 3 bölüm ve 767 öğrenci ile eğitim hayatına devam etmektedir (Şekil 26).

Şekil 286 İlahiyat Fakültesi

Dış Hekimliği Fakültesi

Dış Hekimliği Fakültesi 25.06.2012 tarih ve 2012/3363 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile Resmi Gazete'de yayımlanan kanuna dayalı olarak faaliyete başlamıştır. 2021 yılı itibariyle 8 bölüm ve 485 öğrenciye sahiptir.

Fakülte birisi Denizli Merkez'de Doktorlar Caddesindeki eski Tıp Fakültesi Hastane binasına diğeri de Kınıklı Kampüsünde yer alan iki bina da faaliyet göstermektedir (Şekil 27).

Şekil 27 Dış Hekimliği Fakültesi

Turizm Fakültesi

Turizm Fakültesi 16 Mayıs 2013 Tarihli ve 28649 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan kanuna dayalı olarak faaliyete başlamıştır. 2021 yılı itibariyle 4 bölüm ve 873 öğrenciye sahiptir (Şekil 28).

Şekil 28 Turizm Fakültesi

Hukuk Fakültesi

Hukuk Fakültesi 2017 yılı itibariyle en son kurulan fakültelerden birisidir. Fakülte 04.07.2016 tarih ve 2016/9007 sayılı Bakanlar Kurulu sayılı Kararnamesi ile Resmi Gazete’de yayımlanan kanuna dayalı olarak faaliyete başlamıştır (Şekil 29). Akademik kadrosunu oluşturup eğitim hayatına destek verme aşamasındadır.

Şekil 29 Hukuk Fakültesi

1. 1. 2. 2 Yüksekokullar

Yüksekokullar fakülteler gibi 4 yıllık eğitim veren kurumlardır. 2017 yılı itibariyle 3 adet yüksekokul bulunmaktadır.

Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu

Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu 03.07.1992 tarih ve 3837 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan kanuna dayalı olarak faaliyete başlamıştır. 2021 yılı itibariyle 1 bölüm ve 639 öğrenciye sahiptir (Şekil 30).

Şekil 30 Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu

Yabancı Diller Yüksekokulu

Yabancı Diller Yüksekokulu 11.06.2004 tarih ve 25489 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan kanuna dayalı olarak faaliyete başlamıştır (Şekil 31). 2017 yılı itibariyle 816 öğrenciye sahiptir.

Şekil 31 Yabancı Diller Yüksekokulu

Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu

Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu 2547 Sayılı Kanun 7/d-2 maddesince 2011 yılında faaliyete başlamıştır. 2021 yılı itibariyle 3 bölüm ve 941 öğrenciye sahiptir (Şekil 32). Fakülte ve Yüksekokullar içerisinde Denizli Merkez dışında yer alan tek kurumdur ve Çivril’de faaliyet göstermektedir.

Şekil 32 Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu

1. 1. 2. 3 Meslek Yüksekokulları

Denizli Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu

1987 yılında Dokuz Eylül Üniversitesine bağlı olarak kurulan Denizli Meslek Yüksekokulu 2547 sayılı Kanununun 2880 sayılı Kanunla değişik 7/d-2 maddesi uyarınca Pamukkale Denizli Meslek Yüksekokuluna dönüşmüştür. Daha sonra Denizli Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulunun 2012 yılında bölünmesiyle Denizli Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu olarak faaliyetlerine devam etmiştir (Şekil 33). 2021 yılı itibariyle 5 bölüm ve 1 035 öğrenciye sahiptir.

Şekil 33 Denizli Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu

Atasay Kamer Çivril Meslek Yüksekokulu

1992 yılında kurulmuş ve 1995-1996 eğitim öğretim yılında öğrenci almaya başlamıştır (Şekil 34). 2021 yılı itibarıyla 10 bölüm ve 688 öğrenciye sahiptir.

Şekil 34 Atasay Kamer Çivril Meslek Yüksekokulu

Denizli Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu

Denizli Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu belirli mesleklere yönelik ara insan gücü yetiştirmeyi amaçlayan dört yarıyıllık eğitim öğretim sürdüren bir yükseköğretim kurumudur (Şekil 35). 29.07.1993 tarih ve 13857 sayılı yazı ile Sağlık Meslek Lisesi'nin Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokuluna dönüştürülmesi ile oluşmuştur. 2021 yılı itibarıyla 8 bölüm ve 1 236 öğrenciye sahiptir.

Şekil 35 Denizli Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu

Bekilli Meslek Yüksekokulu

Bekilli Meslek Yüksekokulu 2000 yılında kurulmuştur (Şekil 36). 2021 yılı itibarıyla 6 bölüm ve 254 öğrenciye sahiptir.

Şekil 36 Bekilli Meslek Yüksekokulu

Honaz Meslek Yüksekokulu

Honaz Meslek Yüksekokulu Pamukkale Üniversitesine bağlı olarak 2000-2001 öğretim yılında öğretime başlamıştır (Şekil 37). 2021 yılı itibariyle 10 bölüm ve 1 943 öğrenciye sahiptir.

Şekil 37 Honaz Meslek Yüksekokulu

Acıpayam Meslek Yüksekokulu

Acıpayam Meslek Yüksekokulu 05.07.2002 tarihinde faaliyete başlamıştır (Şekil 39). 2021 yılı itibariyle 6 bölüm ve 750 öğrenciye sahiptir.

Şekil 38 Acıpayam Meslek Yüksekokulu

Buldan Meslek Yüksekokulu

Buldan Meslek Yüksekokulu 2002 yılında eğitim ve öğretime Muhasebe ve Vergi Uygulamaları ikinci öğretim programına 160 öğrenci ile başlamıştır (Şekil 39). 2021 yılı itibariyle 8 bölüm ve 637 öğrenciye sahiptir.

Şekil 39 Buldan Meslek Yüksekokulu

Çal Meslek Yüksekokulu

Çal Meslek Yüksekokulu 2010 tarihinde kurulmuştur (Şekil 40). 2021 yılı itibariyle 4 bölüm ve 146 öğrenciye sahiptir.

Şekil 40 Çal Meslek Yüksekokulu

Tavas Meslek Yüksekokulu

Tavas Meslek Yüksekokulu; 2010 yılında kurulmuştur (Şekil 41). 2021 yılı itibariyle 5 bölüm ve 860 öğrenciye sahiptir.

Şekil 41 Tavas Meslek Yüksekokulu

Kale Meslek Yüksekokulu

Kale Meslek Yüksekokulu 2010 yılının kurulmuş ve 2011-2012 eğitim öğretim döneminde öğrenci almaya başlamıştır (Şekil 42). 2021 yılı itibariyle 5 bölüm ve 483 öğrenciye sahiptir.

Şekil 42 Kale Meslek Yüksekokulu

Denizli Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu

Denizli Teknik Bilimler Yüksekokulu da Denizli Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokuluna benzer şekilde, 2012 yılında Denizli Meslek Yüksekokulundan bölünmesiyle oluşmuştur (Şekil 43). 2021 yılı itibariyle 17 bölüm ve 2 221 öğrenciye sahiptir.

Şekil 43 Denizli Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu

Sarayköy Meslek Yüksekokulu

Sarayköy Meslek Yüksekokulu 2017 yılında ilk defa öğrenci almıştır (Şekil 44).

Şekil 94 Sarayköy Meslek Yüksekokul

1. 1. 2. 4 Enstitüler

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Sosyal Bilimler Enstitüsü 25.02.1992 tarih ve 3837 Sayılı Kanun'la kurulan ve söz konusu Kanun'un geçici 23. maddesinin 5. Fıkrası gereğince, Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı'nın 26.02.1992 tarih ve B.30.0.EÖB.0.00.00.03-06.03-801-3576 sayılı yazısı ile Pamukkale Üniversitesi bünyesinde kurulmuştur. Enstitümüz 18 Anabilim Dalında; 13 Doktora, 32 Tezli Yüksek Lisans, 18 Tezsiz Yüksek Lisans programı ile Eğitim- Öğretim faaliyetlerine devam etmektedir. 2021 yılı itibarıyla 907 öğrenciye sahiptir. 2021 yılı itibarıyla 18 bölüm ve 907 öğrenciye sahiptir.

Fen Bilimleri Enstitüsü

Fen Bilimleri Enstitüsü 03.07.1992 tarih ve 3837 sayılı yasa ile Pamukkale Üniversitesi bünyesinde kurulmuştur. 1994-1995 Güz döneminde öğretime başlayan Enstitümüzde halen devam eden programlar ile öğrenci sayılarımız aşağıda gösterilmiştir. 2021 yılı itibarıyla 856 öğrenciye sahiptir. 2021 yılı itibarıyla 15 bölüm ve 856 öğrenciye sahiptir.

Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Sağlık Bilimleri Enstitüsü 03.07.1992 tarih ve 3837 sayılı yasa ile Pamukkale Üniversitesi bünyesinde kurulmuş olup, 1996-1997 Eğitim-Öğretim yılı Güz yarıyılında Biyoistatistik, Biyokimya, Halk Sağlığı, Mikrobiyoloji Anabilim Dallarına öğrenci alarak faaliyetine başlamıştır. 1997-1998 Eğitim-Öğretim yılı Güz yarıyılında bu Anabilim dallarına, Halk Sağlığı Hemşireliği, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Anabilim Dalları, 1998-1999 Eğitim-Öğretim yılı Bahar yarıyılında Anatomi, Farmakoloji Anabilim Dalları, 1999-2000 Eğitim-Öğretim yılında Beden Eğitimi ve Spor, Fizyoloji, Tıbbi Biyoloji, Biyofizik ve Histoloji ve Embriyoloji Anabilim Dalları, 2003-2004 Eğitim-Öğretim yılında mevcut anabilim dalı sayısına Antrenman ve Hareket, Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi ve Sporda Psiko-Sosyal Alanlar Anabilim Dallarını da ekleyerek Anabilim Dalı sayısını 16'ya çıkarmıştır. 2021 yılı itibarıyla 15 bölüm ve 296 öğrenciye sahiptir.

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Eğitim Bilimleri Enstitüsü 04.04.2011 tarih ve 2011/1595 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulmuştur. Eğitim Fakültelerinin 15.06.2016 tarihli Yükseköğretim Yürütme Kurulu kararı ile yeniden yapılandırılması sonrasında, enstitümüz 6 anabilim dalında 11 tezli yüksek lisans 2 doktora ve 1 tezsiz yüksek lisans olmak üzere lisansüstü eğitim ve öğretimi sürdürmektedir. Toplam 975 öğrenci bulunmaktadır. 2017-2018 eğitim-öğretim döneminde, bir doktora sekiz tezli yüksek lisans ve bir tezsiz yüksek lisans olmak üzere 77 öğrenci alınmıştır. Enstitümüz şu ana kadar 485 mezun vermiştir.

2021 yılı itibarıyla 7 bölüm ve 563 öğrenciye sahiptir.

Arkeoloji Enstitüsü

Türkiye'nin ilk Arkeoloji Bilimleri Enstitüsü Bakanlar Kurulu kararı Resmi Gazete'de "2015/7309 Pamukkale Üniversitesi Rektörlüğüne Bağlı Olarak Arkeoloji Enstitüsü Kurulması Hakkında Karar" ile Denizli'de kuruldu. 2021 yılı itibarıyla 2 bölüm ve 46 öğrenciye sahiptir.

İslami İlimler Enstitüsü

İslami İlimler Enstitüsü, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının 31.12.2015 tarih 72480 sayılı yazısı ile Pamukkale Üniversitesi bünyesinde kurulmuş olup, Türkiye'nin ilk İslami İlimler Enstitüsü olma özelliğini taşımaktadır.

2. Pamukkale Üniversitesinin Kuruluşunda Pamukkale Yüksek Öğretim Vakfının Yeri

Bu bölümde öncelikle Pamukkale Üniversitesi Yüksek Öğretim Vakfının kuruluş süreci, amaç ve hedefleri ve şu andaki yönetim yapısı hakkında bilgiler sunulmuştur.

2.1 Pamukkale Yüksek Öğretim Vakfının Kuruluş Süreci

Denizli Yükseköğretim Vakfı_22.05.1987 tarihinde, dönemin Denizli Valisi Sayın Necati BİLİCAN Başkanlığında, Belediye Başkanı ve hayırsever işadamlarınca oluşturulmuştur. Aşağıda isim ve unvanları verilen 42 adet kurucu üye tarafından kurulmuştur.

1. Necati BİLİCAN (Denizli Valisi)
2. Orhan AYKAN (Vali Yardımcısı)
3. Ziya TIKIROĞLU (Belediye Başkanı)
4. Mustafa DEMİRSOY (Fakülte Dekanı)
5. M. Haluk MÜFTÜLER (Denizli Ticaret Odası Başkanı)
6. M. Feridun ALPAT (Denizli Sanayi Odası Başkanı)
7. Hikmet KUTLU (İl Müftüsü)
8. C. Sadık ABALIOĞLU (Sanayici)
9. Halil YILDIZ (İşadamı)
10. Tayip SARIKAYA (Tüccar)
11. Nevzat GEDİKOĞLU (Mali Müşavir)
12. Ahmet TUNCAY (Sanayici)
13. Ali YILDIRIM (Tüccar)
14. A: Nuri ÖZDEMİR (Doktor)
15. Raşit ÖZKARDEŞ (İşadamı)
16. Şevket TIKIROĞLU (Avukat)
17. Hulusi KULAKLI (Sanayici)
18. Bekir KARAKURT (İşadamı)
19. M. Mesut AYGÖREN (İşadamı)
20. Y. Bahri KARAOSMANOĞLU (Doktor)
21. İbrahim KÖSEOĞLU (İşadamı)
22. Ahmet KUNDAK(Sanayici)
23. Esat SİVRİ (Sanayici)
24. A. Nuri ERİKOĞLU (Sanayici)
25. Burhanettin AKAR (Sanayici)
26. Yıldız KARACA(Mimar)
27. Ahmet DARTAR (İşadamı)
28. Kazım KAYNAK (Sanayici)
29. Ali BAYSAL (Sanayici)
30. Nihat YALAZ (Defterdar)
31. Hasan SERTER (İşadamı)
32. L. Turan ÜLKÜ (İşadamı)
33. Nurten KARAKIŞ (Ev Hanımı)
34. T. Fikret KAYA (Sanayici)
35. M. İhsan GÖKGÖZ (Noter)
36. Rezzan KORU (Ev Hanımı)
37. Doğan DEMİRCİOĞLU (Sanayici)
38. M. Macit KARACA (Gazeteci)

39. Mehmet ÜNAL (Avukat)
40. M. Abdülkadir USLU (İşadamı)
41. A. Behçet ÇOMAKOĞLU (Avukat)
42. Ramazan ETİLER (İşadamı)

Vakıf noterce tasdik olunan Vakıf Senedi Vakıflar Genel Müdürlüğüne bildirilip,13 Temmuz 1987 Tarih ve19516 sayılı Resmi Gazetenin 47.Sayfasında yayınlanarak, Medeni Kanunun hükümlerine göre tüzel kişiliğine kavuşmuştur.

Tüzüğün 13. Maddesi gereği Resmi Gazetede ilan olunan şekli ile mal varlığı 10.000.000 (On milyon) TL'dir.

Genel Kurul, Yönetim Kurulu ve İcra Komitesi ve Denetçiler vakıf organlarını oluşturmuştur.

Denizli Yüksek Öğretim Vakfı_Denizli İlinde; Yüksek Öğretim Kurumlarının sağlıklı, düzenli, verimli olarak çalışmasına yardım ve Desteklemek amacıyla, kendi organlarından başka hiçbir yere bağlı olmayan ancak 903 sayılı kanunla belirtilen teftiş makamının denetimine tabii olan, özerk ve tüzel kişiliğe haiz bir kurumdur.

İlgili Resmi Gazete sayfası aşağıda yer almaktadır.

Vakıflar Genel Müdürlüğünden :

Vakfın Adı : Denizli Yüksek Öğrenim Vakfı.

Vakfedenciler : Necati Bilican, Ziya Tıkroğlu, Mustafa Demirsoy, Mustafa Halko Müftüler, Mehmet Beridun Altın, Hikmet Kutlu, Cüceler Sadık Abaloğlu, Halil Yıldız, Tayyip Sarıkaya, Nevzat Gedikoğlu, Ahmet Turuncay, Ali Yıldırım, Ali Nuri Özdemir, Kaşlı Ökmez, Şekke Tıkroğlu, Hüseyin Kulaklı, Bekir Karakurt, Mustafa Mesur Aygören, Yusuf Karaoğlanoğlu, İbrahim Köseoğlu, Ahmet Kundak, Esat Sivi, Nuri Erikoğlu, Burhanettin Akar, Yıldız Karaca, Özgün Aykan, Ahmet Dantar, Kazım Kaynak, Ali Bayraktar, Nihal Yalay, Hasan Serier, İzzet Turhan Ülkü, Nurihan Karakış, Tevfik Hikmet Kaya, Mehmet İhsan Gökçöz, Rezao Koca, Doğan Demircioğlu, Melahet Mutlu Karaca, Mehmet Ünal, Melahet Abdülkadir Ulu, Aziz Behçet Çourakoğlu, Ramazan Etiler.

Vakfın İkametgahı : Denizli.

Tescil Kararı Verilen Mahkemenin Adı Karar Tarihi ve Noğu : Denizli 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 27/5/1987 gün, E: 1987/550, K: 1987/502 sayılı kararı.

Vakfın Amacı : Denizli ilinde kurulmuş ve kurulacak olan her türlü yüksek öğrenim kurumlarına yardımcı olmak ve desteklemektir. Bu amaçta ulaşabilmek için ; Üniversitelerin binalarını ve eğitimini en başarılı bir seviyede yapabilmeleri için gerekli eğitim, eğitim ve yönetim binalarını yapar ve bunlar yapılmaya kadar ihtiyaç duyulan kira ve yer temin eder, kira alır, satın alabilir. Yurt içinde ve dışında öğrenim ögesi değiştirilmesi için gerekli her türlü giderleri yapar, eğitim ve öğrenim için her türlü araç ve gereçleri sağlar ve giderlerini karşılar, Yurt içi ve dışı bursları verir, öğrenciler için kütüphaneler açar, spor, sosyal, kültürel ve dini ihtiyaçları için gerekli tesisleri kurar veya kurulmasına yardımcı olur. Denizli ilinde yüksek öğrenim kurumlarının yöneticilerine ve öğretmen üyelerine, görevlerine uygun lojmanlar sağlar ve gerektiğinde teşvik eder. Denizli ilindeki Yükseköğretim Kurumlarında düzenlenecek her türlü bilimsel çalışma ve toplantılara yapılmasında maddi ve manevi destek sağlar.

Vakfın Mal Varlığı : 10.000.000,— TL nakit.

Vakfın Organları : 1. Genel Kurul, 2. Yönetim Kurulu ve İcra Kurulması, 3. Denetçiler.

Türk Medeni Kanunun hükümlerine göre kurulmuş vakıflar hakkındaki 02/08/13. madde gereğince ilân olunur. 19039 / 1-1

Vakfın Adı : Özalp Dayanışma Vakfı.

Vakfedenciler : Mustafa Kılıç, Sami Türk, Ali Bulut, İhsan Kılıç, Ahmet Şeker, Süleyman Şimşek, Musa Çelikle.

Vakfın İkametgahı : Ankara.

Tescil Kararı Verilen Mahkemenin Adı, Karar Tarihi ve Noğu : Ankara 5. Asliye Hukuk Mahkemesinin 23/6/1987 gün, E: 1987/26, K: 1987/341 sayılı kararı.

Vakfın Amacı : Toplumun maddi ve manevi yönünden eğitimine ve gelişmesine katkıda bulunmak gayesiyle ; Her derecedeki okullarda bulunan kabiliyetli fakir muhtaç öğrencilerin eğitim, işe, ibade (çerini) organize etmek, ayni ve nakdi yardımları bulunmak, okul harçlarını ve kiralarını ödemek, yurt içi ve yurt dışı tahsil ve doktora bursları vermek, dini ve ilmi konferanslar ve seminerler düzenlemek, eğitim ve kültürel faaliyetlerde bulunmak, vakfın gelirleri artılab ve mal varlığı çoğaldığı takdirde, her dereceli okullardaki öğrencileri humuncularını için yurtlar açmak, okul yaptırmak, yardım kalmış okul ve camilerin tamamlanmasını katkıda bulunmak, her türlü mesleki kurslar düzenleyecek iş sahibi olmayan gençlerin iş bulmalarına yardımcı olmak, doğum, sünnet ve evlenme gibi sosyal olaylarda, ölüm, hastalık, yangın, deprem gibi felâketlerde ihtiyaç sahiplerine fakatlar nisbetinde yardım etmek.

Vakfın Mal Varlığı : 5.000.000,— TL nakit.

Vakfın Organları : Genel Kurul, Yönetim Kurulu, Denetim Kurulu.

Türk Medeni Kanunun hükümlerine göre kurulmuş vakıflar hakkındaki 02/08/13. madde gereğince ilân olunur. 00031 / 1-1

Vakfın yükseköğretim kurumlarını kurmaya ve geliştirmeye yönelik ciddi amaçlar belirlemiştir. Buna göre Vakıf Denizli ilinde kurulmuş ve kurulacak olan her türlü yükseköğrenim kurumuna yardımcı olmak ve desteklemeyi amaçlamaktadır. Bu amaca ulaşabilmek için Üniversitenin eğitim ve öğretimini en başarılı bir seviyede yapabilmesi amacıyla, eğitim ve yönetim binaları yaptırır. Bunlar yapılıncaya kadar ihtiyaç duyulan bina ve yer temini için kiralama veya satın alma yapılabilir. Yurt içinde ve dışında öğretim üyesi yetiştirilmesi için gerekli her türlü giderleri yapar. Eğitim ve öğretim için her türlü araç ve gereçleri sağlar ve giderlerini karşılar. Yurt içi ve yurt dışı burslar verir, kütüphaneler açar, spor, sosyal ve kültürel ihtiyaçları için gerekli tesisleri kurar veya kurulmasına yardımcı olur. Denizli ilinde yükseköğretim kurumlarının yöneticileri ve akademik personeline uygun lojmanlar sağlar. Denizli ilinde yükseköğretim kurumlarınca her türlü bilimsel çalışma ve toplantıların yapılmasında maddi ve manevi destek sağlar.

Vakıf Yönetim Kurulu aşağıdaki gibidir belirlenmiştir:

2.2 Denizli Yüksek Öğretim Vakfı Yönetim Kurulu Üyeleri

Şekil 45 Ali Fuat ATİK
Denizli Valisi
Denizli Yüksek Öğrenim Vakfı Başkanı

Şekil 46 Osman ZOLAN
Denizli Büyükşehir Belediye Başkanı
Denizli Yüksek Öğrenim Vakfı Başkan Yardımcısı

Şekil 47 Prof. Dr. Ahmet KUTLUHAN
Pamukkale Üniversitesi Rektörü
Denizli Yüksek Öğrenim Vakfı Başkan Yardımcısı

Şekil 48 Mehmet ÜNAL

Avukat

Denizli Yüksek Öğrenim Vakfı Genel Sekreteri

Şekil 49 Remzi SULAYICI

İşadamı

Denizli Yüksek Öğrenim Vakfı Saymanı

Şekil 50 Musa Kazım MANASIR
İşadamı
Denizli Yüksek Öğrenim Vakfı Yönetim Kurulu Üyesi
(Kitap baskıya hazırlanırken vefat etmiştir)

Şekil 51 M. Mesut AYGÖREN
İşadamı
Denizli Yüksek Öğrenim Vakfı Yönetim Kurulu Üyesi

Şekil 52 Kazım ARSLAN
Milletvekili-Sanayici-Avukat
Denizli Yüksek Öğrenim Vakfı Yönetim Kurulu Üyesi
(Kitap baskıya hazırlanırken vefat etmiştir)

Şekil 53 Raşit AKBAŞ

Sanayici

Denizli Yüksek Öğrenim Vakfı Yönetim Kurulu Üyesi

2.3 Vakıfça Yapılan Çalışmalar ve Faaliyetlerden

Denizli Yüksek Öğretim Vakfı, Pamukkale Üniversitesi Rektörüyle toplantılar yaparak işbirliğini geliştirmeye ve Pamukkale Üniversitesini yanında olmaya çalışmaktadır. Bu toplantılarda geleceğe yönelik stratejiler tartışılmaktadır. Şekil 54'te Denizli Yüksek Öğretim Vakfı Üyeleri ve Pamukkale Üniversitesi Rektörü yer almaktadır.

Şekil 54 Denizli Yüksek Öğretim Vakfı Üyeleri ve Pamukkale Üniversitesi Rektörü

Aşağıda ise maddeler halinde vakıfça gerçekleştirilen faaliyetlerden öne çıkanlar verilmiştir.

- 1) 1992 yılında Pamukkale Üniversitesi'ni takip eden yıllarda Üniversiteye katkı yapan bazı akademik personelin kira ödemeleri ve diğer eğitime yönelik giderlerini vakıf üyelerinin sağladığı olanaklarla karşılanmıştır.
- 2) 1991-1993 yılları arasında; yapıldığı dönemdeki fotoğrafı Şekil 60'da görülen Pamukkale Üniversitesi Lojmanları yine Vakıf Üyelerinin bağışları ile inşa edilmiş Üniversiteye tahsis edilmiştir (2017 yılı itibari ile gayrimenkul değeri: 3.800.000.00-TL'dir.)

Şekil 55 Pamukkale Üniversitesi Lojmanları

3) 1994 yılında gelir elde etmek ve üniversite öğrencilerinin ihtiyacını karşılamak amacıyla Pamukkale Dil Eğitim Merkez Kurumu (PADEM) Üniversite öğrencileri ve dışardan gelen öğrencilere yabancı dil kursları verilmiştir. PADEM 1999 yılında kapatılmıştır.

4) Vakfa Pakize AKÇAL tarafından bağışlanan Mimar Sinan caddesindeki arsa üzerine, Vakfımıza gelir getirecek bir bina yapımı tasarlanmıştır. Daha yönelik buna yönelik çalışmalar başlamış, 2000 Yılında Dönem Valisi Yusuf Ziya GÖKSU başkanlığında yapılan çalışmalar sonucunda, “PAKİZE AKÇAL Çok Amaçlı Sürekli Eğitim Merkezinin” Projeleri Pamukkale Üniversitesi Mühendislik Fakültesi ve ilgili mühendislik odalarına ücretsiz çizdirilmiştir. Valiliğin sağladığı olanaklarla 400 M3 hazır beton temin edilmiştir. Denizli Belediyesi tarafından da inşaat harçları, kanalizasyon malzemeleri ve hafriyat işleri karşılanması sağlanmıştır. 2000 yılında inşaatına başlanan 1420 metrekare ve 7 kat olarak projelendirilen “Pakize AKÇAL Çok Amaçlı Sürekli Eğitim Merkezi” Üyeler ve hayırsever iş adamlarımızın bağışları ile 2004 yılı sonu itibarıyla tamamlamıştır. Daha sonra Yönetim Kurulunun 10 Temmuz 2005 tarih ve 60 nolu kararları ile Pamukkale Üniversitesi’ne Sürekli Eğitim Merkezi Dershane ve Yönetim binası olarak kullanılmak üzere edilmiş 10 Eylül 2005 tarihinde düzenlenen törenle Pamukkale Üniversitesi Rektörlüğü emrine verilerek, hizmete başlamıştır. (2017 yılı itibarıyla Gayrimenkul değeri 4.000.000.00-TL’dir)

5) Vakfın Envanter kayıtlarında 1 adet dükkân, 2 adet Arsa olmak üzere 3 ayrı Gayri-menkul bulunmaktadır (2017 yılı itibarıyla toplam rayiç değerleri 550.000.00 TL’dir)

Ayrıca üniversitenin ve şehrin geleceğe yönelik olarak yapılan faaliyetleri aşağıda verilmiştir:

1) Bunlar dışında Vakıf Üniversite ile Denizli halkının birbirleriyle iletişim halinde olmasını sağlayabilmek için köprü olmayı amaçladığından Üniversitenin her türlü ihtiyacını Denizli halkına duyurarak gerekli desteklerin sağlanmasına çalışmaktadır.

2) Ayrıca şehir merkezinde veya ilçelerde yeni kampüslerin açılması çalışmalarına da katkı sağlamaya çalışmaktadır.

3) 2017 yılı itibariyle öğrenci sayısı 60.000 öğrencinin üzerine çıkan Pamukkale Üniversitesi yanında yeni bir devlet üniversitesi kurulma çalışmalarını da desteklemektedir.

4) Vakıf bütün bunlar dışında ihtiyacı olan öğrencileri de unutmamıştır. 2006 yılından 2017 yılına kadar Yükseköğrenim gören 448 öğrenciye 327.630 TL gibi önemli bir tutarda karşılıksız burs verilmiştir.

5) Pamukkale Üniversitesi Hastanesi Plaza binasının yapımı için Vakıf şehri harekete geçirmiş ve hem üyelerden hem de vatandaşlardan çok ciddi kaynak sağlanmıştır.

3. Genel Olarak ve Denizli Özelinde Eğitim ve Eğitimin Sosyal ve Ekonomik Hayat Üzerindeki Etkileri

Bu bölümde bir şehre üniversite kurmanın önemi ve sonuçları Türkiye genelindeki veriler kullanılarak ve Denizli özelinde ise Pamukkale Üniversite'sinin özellikle ilçeler üzerindeki etkileri dikkate alınarak gözden geçirilecektir. Böylece aslında Pamukkale Yüksek Öğrenim Vakfı'nın çabalarının sonuçları değerlendirilmiş ve etkileri analiz edilmiş olacaktır.

3.1 Eğitimin Sosyo-Ekonomik Etkileri

Genel anlamda eğitim düzeyi, sosyal yapı ve ekonomik gelişmeye katkı sağladığı bilimsel araştırmalarda en fazla incelenen konulardan birisidir. Toplumsal ve genel bu etkinin dolaylı şekilde ortaya çıktığı söylenebilir. Eğitim önce toplumda yaşayan insanların kapasite, hayal gücü ve algısını geliştirirken bilinmez olaylar ve olgularla ilgili derli toplu bilginin insanlar tarafından özümsemesini sağlar.

Eğitim ile öğrenme ve diğer tüm zihinsel işlemlerin merkezi olan beyin uyarılır (Avcı, 2008). "Uyuyan dev" olarak da tanımlanan beyin, yaklaşık 100 milyar nörondan oluşur. Bir insan ortalama olarak beyin kapasitesinin ancak %1-2'sini kullanabilmektedir (Özden, 2003, 40). Doğru bir şekilde verilen ve beynin etkin olarak kullanılmasına katkı sağlayan eğitim insanın kapasitesini ve başarabilme yetilerini geliştirir. Eğitim seviyesindeki artışlar toplumsal ve ekonomik hayata çok fazla katkı sağlar (Nelson ve Phelps 1966; Benhabib ve Spiegel 2005). Çünkü bireyler iş hayatında işveren, işadamı, işçi, memur veya başka rollerde yer almaktadırlar. Böylece ekonomik ve toplumsal hayatın hem bir parçasını oluştururlar ve hem de bunlara katkı sağlarlar. Eğitim her bireye eşit olarak ulaşmasa bile ortalama olarak toplumun eğitim düzeyinin yükselmesi hem etkileşim hem de sosyal ve ekonomik gelişme nedeniyle bütün toplumu olumlu olarak etkileyecektir.

Hem genel toplumsal çevre hem de eğitim dolayısıyla kapasiteleri artan ekonomik faaliyetlerin ana aktörü çalışanların ekonomik büyümeye çok büyük katkıları olmaktadır. Eğitim ekonomi bilimindeki çalışmalarda büyümenin en büyük nedenlerinden birisi olarak gösterilmektedir. Örneğin Mankiw vd. (1992)'e göre eğitim daha nitelikli insanların yetişmesi aracılığıyla işgücünü nitelik ve kabiliyetlerini geliştirmektedir. Buna bağlı olarak büyüme ortaya çıkmaktadır. Eğitim ile büyüme/kalkınma arasındaki doğrusal ilişkilere vurgu yapan çalışmalar arasında Azariadis ve Drazen (1990); Romer (1990b), Barro (1991), Mankiw vd. (1992), Levine ve Renelt (1992), Lau vd. (1991); Nehru vd. (1995), Barro ve Lee (1993 ve 2001) Topel (1999), Temple (2001), Sianesi ve Van Reenen (2003), Cohen ve Soto (2001) ve Türkmen (2002) eğitimi temsil eden değişkenler ile büyüme arasında pozitif bir ilişkinin olduğunu ortaya koymuştur. Losada (1998) ise eğitim ve büyüme

arasındaki doğrusal bir ilişkinin olduğunu fakat uygulanan sisteme bağlı olarak farklılaştığını belirtmiştir. Öte yandan Lucas (1988), Romer (1990a), Aghion ve Howitt (1998), Hanushek ve Wöbman (2007) gibi bazı yazarlar eğitim ile büyüme ve kalkınma arasındaki ilişkinin temel olarak eğitim ile oluşan teknolojik ilerleme ve yenilik üretebilme kapasitesine bağlı olduğunu düşünmektedir.

3. 2 Üniversitelerin Sosyo-Ekonomik İşlevi

Refah içerisindeki toplumların sahip olduğu en önemli özellik yüksek düzeyde ve kalitede eğitim seviyesidir. Önemli noktalardan birisi de üniversitelerin işlevidir.

Özellikle bölge, il ve ilçe düzeyinde fakülte ve meslek yüksekokulu kurulması sürecinde bazı yerel otoriteler ve sivil toplum kuruluşları heyecan içerisinde süreci hızlandırmaya ve desteklemeye çalışmaktadırlar.

Üniversitelerin bazı önemli katkıları vardır ve bunlar aşağıda maddeler halinde açıklanmıştır:

a) Ortalama Okullaşma Yılıının artması: Yapılan son çalışmalara göre Türkiye’de Ortalama Okullaşma Yılı yaklaşık olarak 7 yıldır. Eğer bir il veya ilçeye bir üniversite birimi (fakülte veya meslek yüksekokulu) açılırsa, ülkenin başka yerlerinden öğrenci gelecektir. Üniversiteye giriş için en az lise mezunu olmak gerektiği için üniversite birimi açılan il veya ilçeye ortalama okullaşma yılı en az 12 yıl olan öğrenciler gelmektedir. Bu öğrenciler il veya ilçedeki okullaşma yılının artmasına neden olmaktadır. Öte yandan bu kurumlarda öğretim elemanı olarak çalışanların (en az üniversite mezunu-çoğu zaman yüksek lisans veya doktoralı) ortalama okullaşma yılı da en az 16 yıldır. Benzer şekilde bu kurumlarda çalışan idari personelin de ortalama okullaşma yılı 8-12 yıl düzeyindedir. Bu yapı il veya ilçeye okullaşma yılı yüksek insanların gelmesine katkı sağladığını göstermektedir. Üretim sürecinde fiziki sermaye ve emek olmak üzere iki temel faktör vardır. Tıpkı fiziki sermaye gibi “beşeri sermaye” olarak adlandırılan emeğin niteliği de ekonomik gelişmede temel belirleyicilerden birisidir. Beşeri sermayenin yani emek faktörünün niteliğini de eğitim göstergeleri temsil ettiği için herhangi bir il veya ilçedeki okullaşma yılını arttıran her çaba geleceğe yönelik ekonomik gelişme sürecine olumlu katkı yaptığı söylenebilir. Elbette okullaşma yılındaki direkt olarak çalışanların niteliğinin artması anlamına gelmemektedir. Ancak üretime emek olarak katkı verenlerde toplumun bir parçası oldukları için toplumdaki beşeri sermayedeki ilerlemeler üretim sürecindeki beşeri sermayeyi de doğrudan etkileyecektir.

b) il ve ilçelerde açılan üniversite birimleri bir yandan yerelden öğrenci alırken öte yandan diğer il ve ilçelerden de öğrenci almaktadır. Bu yapı üniversite birimlerine sahip olan il ve ilçelere dinamik

ve harcama eğilimi yüksek öğrencilerin gelmesini sağlayacaktır. Ayrıca öğretim elemanı ve idari personel de ilgili il veya ilçedeki ekonomik aktivitenin gelişmesine katkı sağlayacaktır.

c) Kültürel Etkileşim: Türkiye 784 562 km² genişliğinde ve geniş bir kültürel çeşitliliğe sahip bir ülkedir. Her yörenin diğerlerinden yararlanabileceği özellikler bulunduğu için üniversite öğrencilerinin değişimini mümkün kılan üniversiteleşme bireyler arasındaki etkileşimin artmasına da katkı sağlamaktadır. Bu eğilim ülkenin homojenleşmesine de katkı sağlamaktadır.

d) Bina ve benzeri yatırımların etkileri: Üniversitelerin fiziki yatırımları hem kullanım hem de yatırımların oluşturduğu talep ile öne çıkmaktadır.

e) Uluslararasılaşma: Üniversiteler öğrenci ve öğretim üyesi değişimi ve diğer bilimsel aktivitelerle uluslararasılaşmanı merkezleridir.

3.3 Üniversiteleşme ve İlçe Ekonomileri: Türkiye Örneği

Bu çalışmanın yazarının da aralarında bulunduğu bir araştırmacı grubu başarıyla sonuçlandırılan ve bilimsel makale olarak hazırlanan çalışma hazırlanmıştır. Bu çalışma Türkiye'deki verilerin elde edilebildiği ilçelerin tamamını büyümesini etkileyen faktörleri analiz eden en geniş kapsamlı çalışmadır. Bu çalışmada ilçelerdeki fakülte ve yüksekokullarda eğitim alan öğrenci sayısının etkileri de analiz edilmiştir. Bu araştırmadan elde edilen sonuçların bu mevcut çalışmayı ilgilendiren kısımları üzerinde durulacaktır.

Yeşilyurt (2017) tarafından yapılan çalışmada ilçe bazlı hasıla tahmini yapılmış ve bunun için ekonomik, sosyal ve demografik, coğrafi ve iklimle dayalı değişkenler kullanılmıştır. Bu kapsamda toplam 819 ilçenin 2008-2010 yıllarına ait verileri çalışmaya uygun şekilde elde edilmiştir. Her ne kadar veri temininin 6 ayı kapsayacağı düşünülmüş olsa bile verilerin temini ve güncellenmesi 11. aya kadar sürmüştür. Ayrıca başlangıçta planlanandan daha geniş verilere ulaşılmıştır. Bu kapsamda ilçelerin

1. Vergiler (hasıla için (temsili) değişken)
2. İşçi sayısı
3. İşyeri sayısı
4. İlçenin deniz kenarında olması (dummy değişkeni)
5. İlçenin sınırdaki olması (dummy değişkeni)
6. İlçede gümrük olması (dummy değişkeni)
7. İlçenin deniz kenarında olması (dummy değişkeni)
8. İlçede liman olması (dummy değişkeni)

9. İlçedeki üniversite öğrenci sayısı
10. İlçedeki öğretim elemanı sayısı
11. Okuma yazma oranı
12. Nüfus
13. Demiryolu uzunluğu/yüzölçüm
14. Karayolu uzunluğu/yüzölçüm
15. En yakın il merkezine uzaklık
16. Ortalama sıcaklık
17. Ortalama nem
18. Ortalama basınç
19. Ortalama yükseklik
20. İlçenin ortalama bakışı (yönü)
21. Teşviklerden yararlanma (dummy değişkeni)

kullanılmıştır.

İlçe bazlı ekonomik zenginliği temsil eden hasıla değişkeni yayınlanmadığı için, ilçedeki ekonomik durumu belirlemek amacıyla vergiler kullanılmıştır.

Mevcut çalışma üniversitelileşmenin sosyo-ekonomi üzerinde etkileri olduğu için özellikle bu yönü ile ilgili sonuçlar ve tartışmalar aktarılacaktır. Diğer ayrıntılar için Yeşilyurt vd. (2017)'ye başvurulabilir.

Üniversite öğrenci sayıları ÖSYM'nin sitesinden indirilmiştir (www.osym.gov.tr) ve ilçe bazında toplulaştırılmıştır. Üniversite öğrencilerinin artışı ilçeye ekonomik bir dinamizm getirmektedir. Ayrıca Türkiye'deki ortalama okullaşma yılının 6.5 olduğu dikkate alındığında (Yeşilyurt vd. 2016a, Yeşilyurt vd 2016b, Gülel vd. 2017, Çağlar vd, 2017, Yeşilyurt ve Yeşilyurt 2017) üniversite öğrencilerinin ilçede bulunması ortalama okullaşma yılının/beşeri sermayenin seviyesinin de artmasına katkı yapmaktadır.

Çalışmada hasılayı belirlediği düşünülen değişkenlerden öğrenci sayısı ve öğretim elemanı sayısı da çok yüksek korelasyona sahiptir. Ayrıca bu ikisi de aynı eğilimi temsil edeceği için öğretim üyesi sayısı da analiz dışı bırakılmıştır. Bu değişkenlerin kişi başına değerleri kullanılmıştır.

İlçelerin zenginliğini belirleyebilmek için ilçelerin komşuluklarının etkilerini de dikkate alan mekânsal modeller kullanılmıştır. Analizlerin yapılmadan önce model ve araçların kullanılabilirliğine ilişkin

testlerin yapılmış olup bunlara ilişkin süreç ve sonuçlar için yine Yeşilyurt vd. (2017)'ye başvurulabilir.

Testler sonucunda 220 km içerisinde bulunan ilçelerin komşu kabul edildiği ağırlık matrisi ve SDM ile tahmin edilmesi gereğini işaret etmiştir.

Tablo 1'de tüm sadece bu çalışmayı ilgilendiren değişkenlere ilişkin sonuçlar verilmiş ilgili tahminlerin tamamına Yeşilyurt vd. (2017) ağırlık matrisleri için SDM modeli tahmin edilmiştir. Bunlardan üniversite öğrenci sayısı/nüfus ve okuma yazma oranı pozitif anlamlıdır.

Tablo 1. Tahmin Sonuçları

	katsayı (t-istatistiği)
β_0	-20.23 (-3.59)
β_1 <i>ln (üniversite öğrenci sayısı/nüfus)</i>	1.08 (1.83)
β_2 <i>Okuma yazma oranı</i>	4.75 (10.67)
<i>Diagnostik Test Sonuçları</i>	
R^2	0.53

Değişken katsayılarının yanında yer alan parantezlerde t-istatistiklerini göstermektedir.

3. 4 Pamukkale Üniversitesinin Kent Ekonomisi Üzerindeki Etkileri

Pamukkale Üniversitesinin tek tek ilçeler üzerindeki etkisini görebilmek için ise farklı bir yol izlenmiştir. Buna göre ilçede alınan iş yeri açma ruhsatı ve çalışan sayısının ilçede Pamukkale Üniversitesine bağlı bir eğitim kurumunun varlığı ve öğrenci sayısı ile ilişkisine bakılmıştır. Bu amaçla ilçe Belediye ve ilgili odalar tek tek ziyaret edilerek veriler derlenmiştir. Başlangıçtaki beklenti ilçede Pamukkale Üniversitesine bağlı bir eğitim kurumunun varlığı ve/veya öğrenci sayısı ile ilçedeki zenginliğin göstergesi olarak alınan işyeri açma ruhsatları ve çalışan sayısıyla doğrusal bir ilişkisinin olacağıdır.

Aşağıda ilçe ilçe değerlendirmeler yapılmıştır.

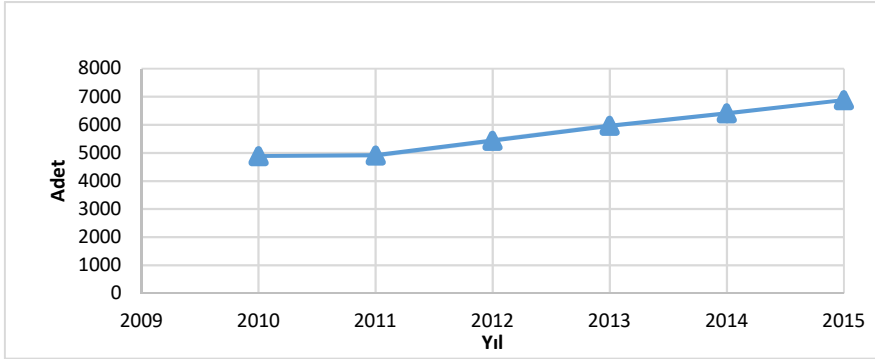
Acipayam

Acipayam Meslek Yüksekokulu 2012 yılında öğrenci almaya başlamıştır ve 2015 yılına kadar öğrenci sayısı hızla artmıştır. İşyeri ruhsatlarında dalgalı bir seyir olmasına rağmen özellikle MYO'nun kurulmasından itibaren sürekli bir artış gözlenmiştir. Çalışan sayısında da 2012 yılından itibaren artış devam etmiştir.

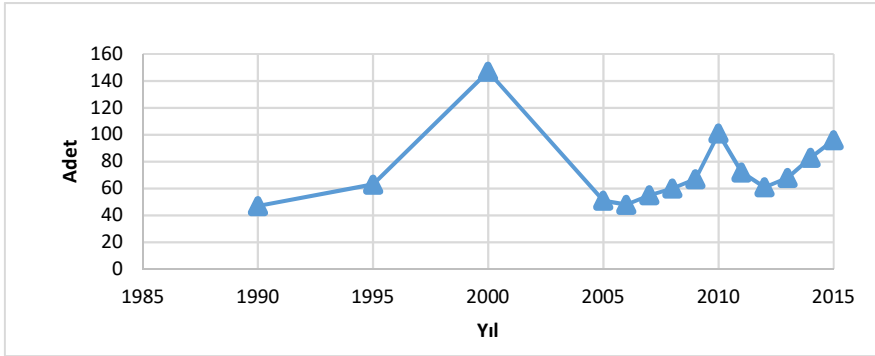

Tablo 2 Acıpayam'a ait Veriler

Yıllar	İş Yeri Açma Ruhsatları	Çalışan Sayısı	Öğrenci sayısı
1990	47		
1995	63		
2000	147		
2005	51		
2006	48		
2007	55		
2008	60		
2009	67		
2010	101	4889	
2011	72	4915	
2012	61	5440	15
2013	68	5969	51
2014	83	6413	179
2015	96	6881	359

Grafik 1 Çalışan Sayısı (Acıpayam)

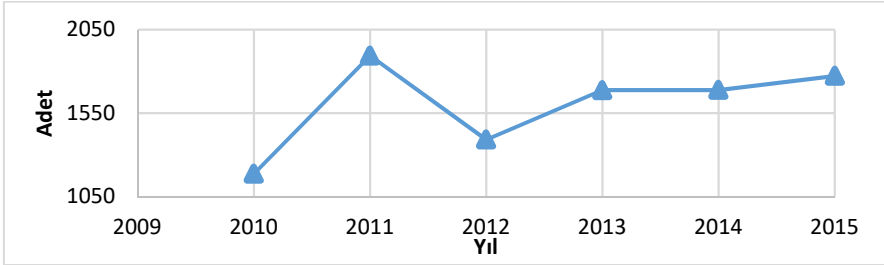
Grafik 2 İşyeri Açma Ruhsatları (Acıpayam)

Serinhisar

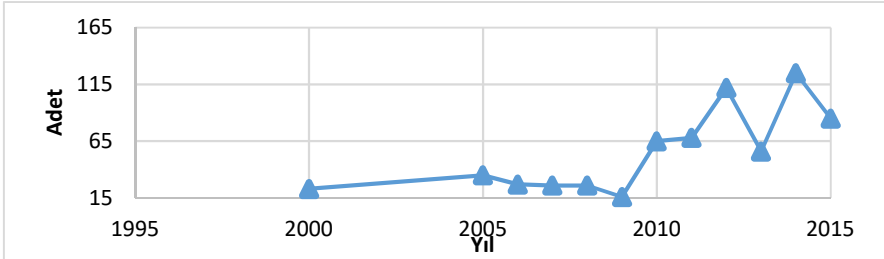
Serinhisar'da 2015 yılı itibariyle MYO bulunmadığı için Tablo XX'de öğrenci sayıları yer almamaktadır. Çalışan sayısında 2011 yılında bir sıçrama olmasına rağmen daha sonraki yıllarda daha satabil bir gelişme olmuştur. İş Yeri Açma Ruhsatlarında da benzer bir eğilim gözlenmiştir.

Tablo 3 Serinhisar'a ait Veriler

YILLAR	İş Yeri Açma Ruhsatları	Çalışan Sayısı
1990		
1995		
2000	23	
2005	35	
2006	27	
2007	26	
2008	26	
2009	16	
2010	65	1186
2011	68	1894
2012	112	1391
2013	56	1687
2014	125	1688
2015	85	1773

Grafik 3 Çalışan Sayısı (Serinhisar)

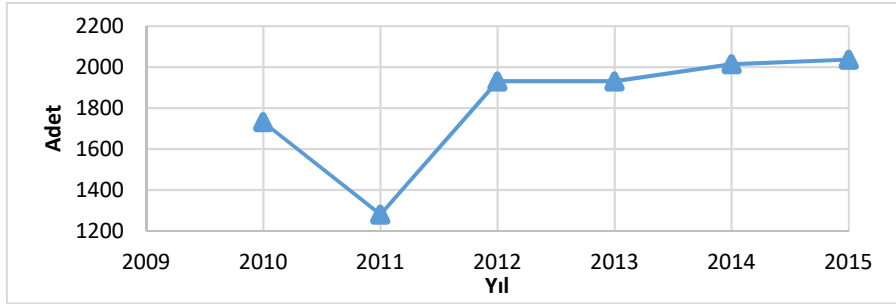
Grafik 4 İş Yeri Açma Ruhsatları (Serinhisar)

Buldan

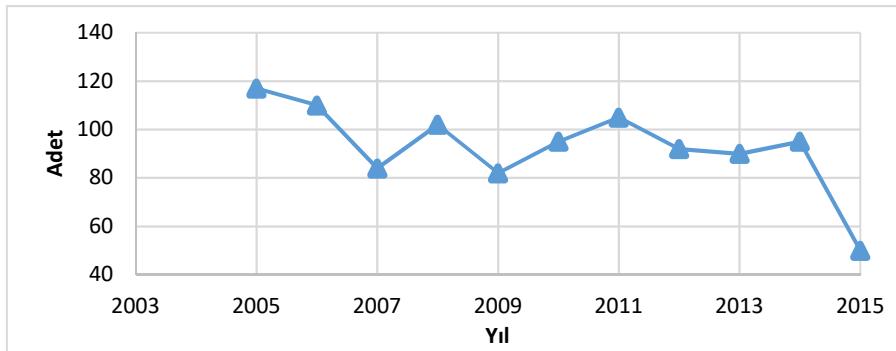
Buldan MYO 2005 yılından itibaren aktif durumdadır. Başlangıçtaki öğrenci sayısını 2015 yılı itibariyle yaklaşık olarak 5 kat artırmıştır. Buna karşılık 2014 yılına kadar inişli çıkışlı bir eğilim gösteren İş Yeri Açma Ruhsatları hızlı bir şekilde düşmüştür. Çalışan sayısındaki artış ise öğrenci sayısındaki artış ile uyumlu olarak sınırlı artışlar göstermiştir.

Tablo 4 Buldan'a ait Veriler

YILLAR	İş Yeri Açma Ruhsatları	Çalışan Sayısı	Öğrenci Sayısı
2005	117		357
2006	110		789
2007	84		1079
2008	102		1234
2009	82		1356
2010	95	1732	1469
2011	105	1281	1285
2012	92	1931	1273
2013	90	1931	1585
2014	95	2015	1771
2015	50	2037	1854

Grafik 5 Çalışan Sayısı (Buldan)

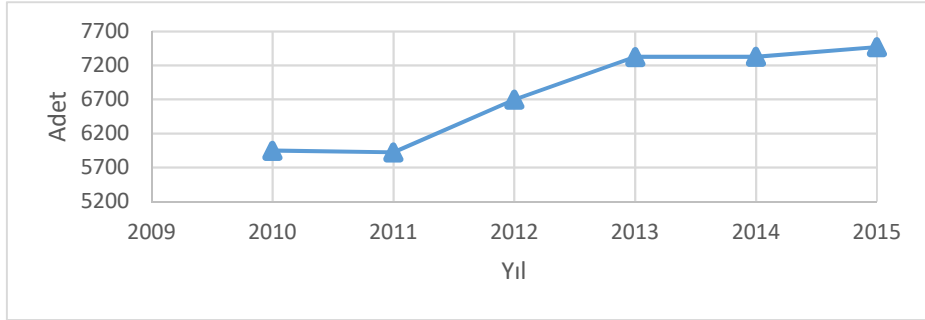
Grafik 6 İş Yeri Açma Ruhsatları (Buldan)

Sarayköy

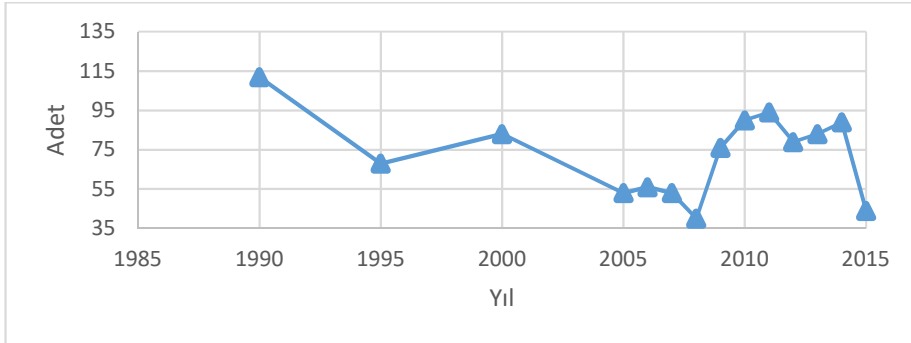
Sarayköy MYO'ya ilk defa 2015 yılında  ğrenci alınmıştır. Dolayısıyla  ğrencilerin ekonomi üzerindeki etkilerini izlemek mümkün olmamıştır. İşyeri açma ruhsatlarından aşağı doğru dalgalı bir seyir gözlenirken, çalışan sayısında sınırlı artışlar gözlenmiştir.

Tablo 5 Sarayköy'e ait Veriler

YILLAR	İş Yeri Açma Ruhsatları	alışan sayısı	�ğrenci sayısı
2005	53		
2006	56		
2007	53		
2008	40		
2009	76		
2010	90	5947	
2011	94	5923	
2012	79	6698	
2013	83	7328	
2014	89	7330	
2015	44	7472	478

Grafik 7 alışan Sayısı (Sarayköy)

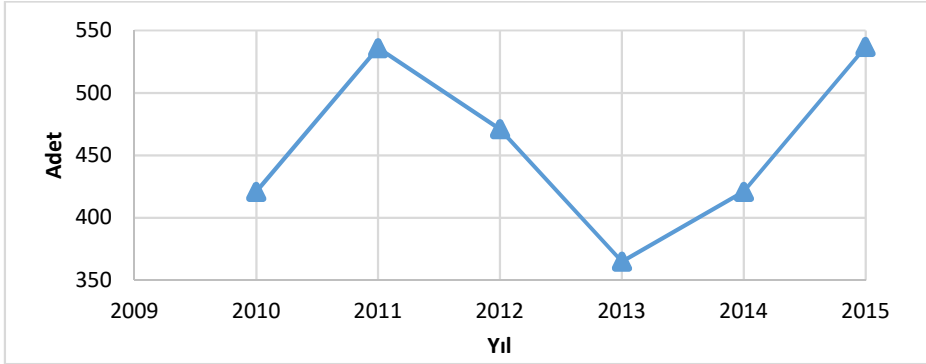
Grafik 8 İş Yeri Açma Ruhsatları (Sarayköy)

Beyağaç

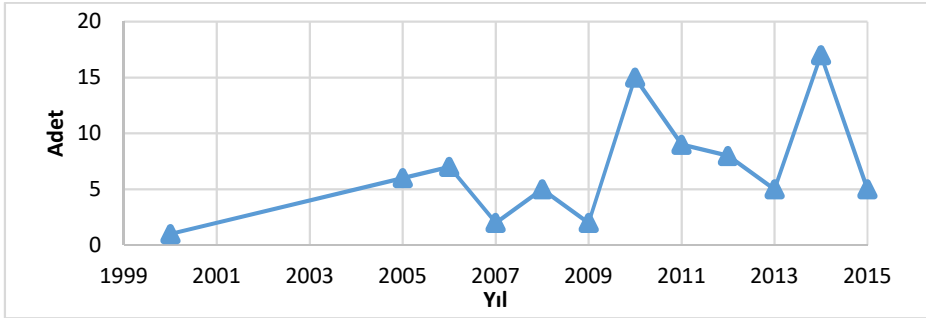
Beyağaç'ta Pamukkale Üniversitesine ait bir birim bulunmamaktadır. Hem çalışan sayısı hem de işyeri açma ruhsatları yıllar itibariyle dalgalı bir seyir izlemiştir.

Tablo 6 Beyağaç'a it Veriler

YILLAR	İş Yeri Açma Ruhsatları	Çalışan sayısı
2000	1	
2005	6	
2006	7	
2007	2	
2008	5	
2009	2	
2010	15	421
2011	9	536
2012	8	471
2013	5	365
2014	17	421
2015	5	537

Grafik 9 Çalışan Sayısı (Beyağaç)

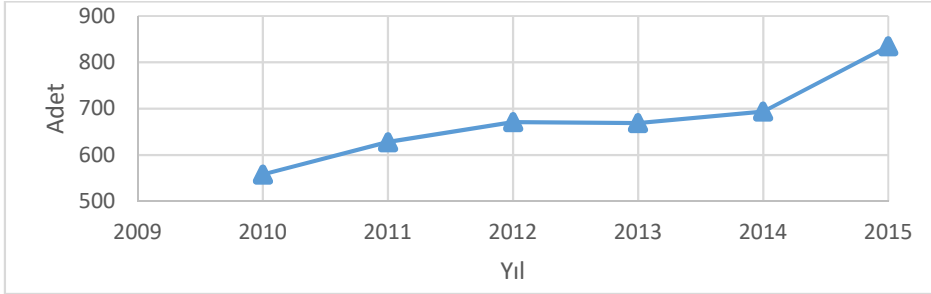
Grafik 10 İş Yeri Açma Ruhsatları (Beyağaç)

Kale

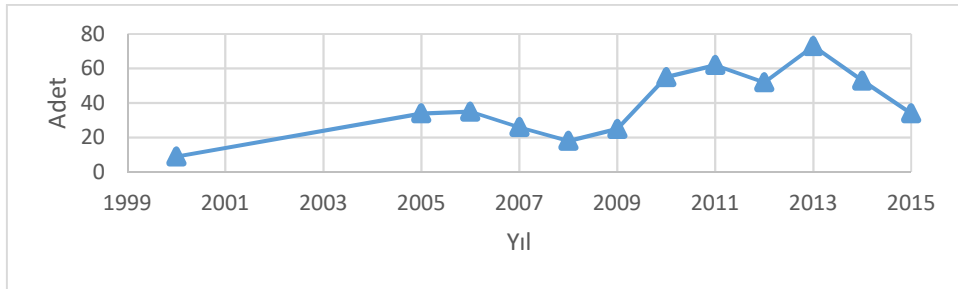
Kale MYO ilk defa 2012 yılında öğrenci almıştır. Öğrenci sayısındaki artış ile öğrenci sayısındaki artış uyumlu gitmiştir. İşyeri Açma Ruhsatları dalgalı bir seyir izlerken diğer ilçelerdekine benzer şekilde 2015 yılında ciddi bir düşme yaşanmıştır.

Tablo 7 Kale'ye ait Veriler

YILLAR	İş Yeri Açma Ruhsatları	Çalışan Sayısı	Öğrenci Sayısı
2005	34		
2006	35		
2007	26		
2008	18		
2009	25		
2010	55	1133	
2011	62	1326	
2012	52	1327	36
2013	73	1417	127
2014	53	1561	278
2015	34	1538	?

Grafik 11 Çalışan Sayısı (Kale)

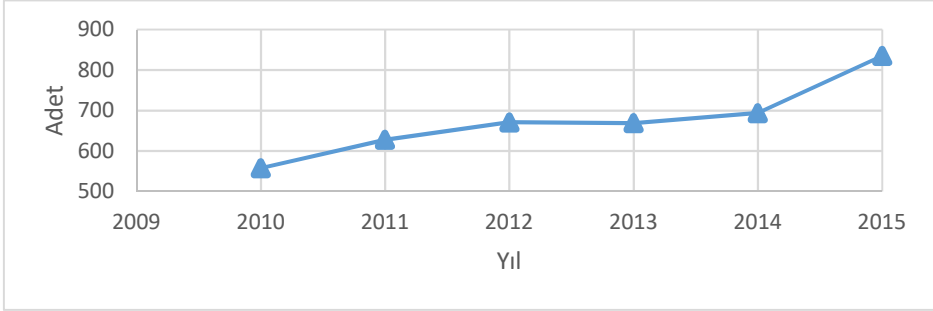
Grafik 12 İş Yeri Açma Ruhsatları (Kale)

Çameli

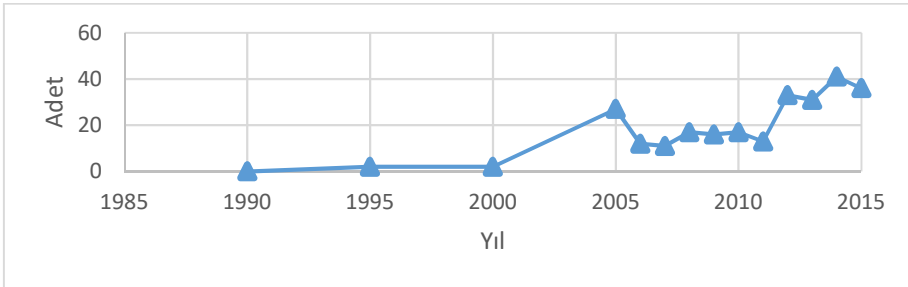
Çameli’de Pamukkale Üniversitesine ait herhangi bir eğitim birimi bulunmamaktadır. Ruhsatlarda dalgalı bir seyir varken çalışan sayısında genel olarak bir artış gözlenmiştir.

Tablo 8 Çameli’ne ait Veriler

YILLAR	İş Yeri Açma Ruhsatları	Çalışan Sayısı
1990	0	
2006	12	
2007	11	
2008	17	
2009	16	
2010	17	558
2011	13	628
2012	33	671
2013	31	669
2014	41	694
2015	36	835

Grafik 13 Çalışan Sayısı (Çameli)

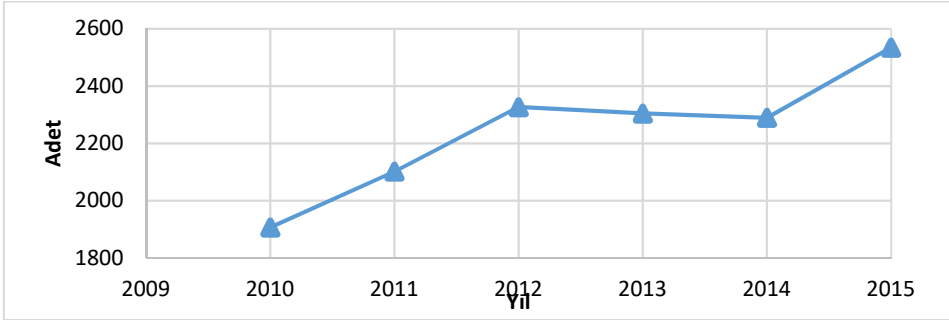
Grafik 14 İş Yeri Açma Ruhsatları (Çameli)

Çal

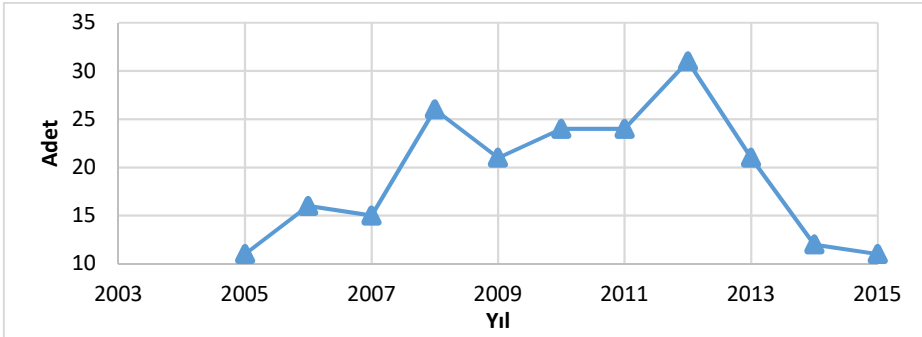
Çal MYO ilk defa 2012 yılında öğrenci almıştır. İlk öğrenci alınan yılda zirve yapan işyeri açma ruhsatları öğrenci sayısı ile birlikte azalma izlenmiştir. Çalışan sayısı ise öğrenci alımının başladığı 2012 yılında zirve yapmış, öğrenci sayısı ile uyumlu şekilde azalmıştır. Ancak 2015 yılında bir artış gözlenmiştir.

Tablo 9 Çal'a ait Veriler

Yıllar	İş Yeri Açma Ruhsatları	Çalışan Sayısı	Öğrenci Sayısı
2005	11		
2006	16		
2007	15		
2008	26		
2009	21		
2010	24	1907	
2011	24	2102	
2012	31	2327	96
2013	21	2305	85
2014	12	2290	52
2015	11	2535	50

Grafik 15 Çalışan Sayısı (Çal)

Grafik 16 İş Yeri Açma Ruhsatları (Çal)

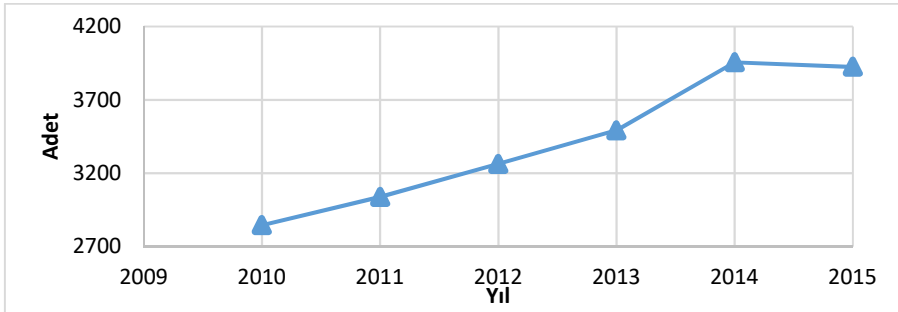

Çivril

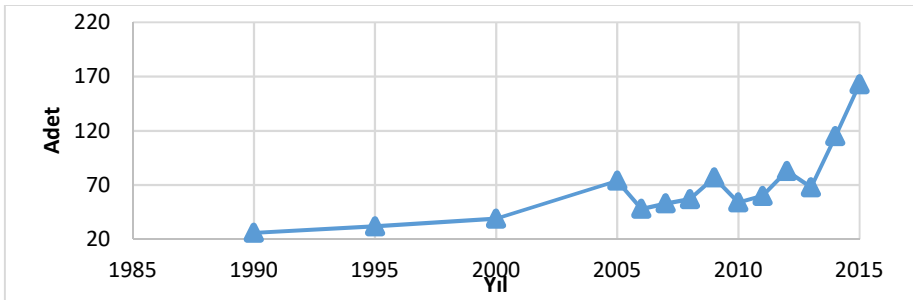
Çivril'de Pamukkale Üniversitesine bağlı olarak bir adet MYO bir adette Yüksekokul bulunmaktadır. İş Yeri Açma Ruhsatlarında öğrenci sayısına paralel bir eğilim gözlenmiştir. Benzer şekilde çalışan sayısında da öğrenci sayısıyla paralel bir eğilim vardır.

Tablo 10 Çivril'e ait Veriler

2000	39		
2005	74		465
2006	48		421
2007	53		555
2008	57		618
2009	77		816
2010	54	2846	1096
2011	60	3038	1216
2012	83	3262	1163
2013	68	3491	1269
2014	115	3955	1380
2015	163	3924	342

Grafik 17 Çalışan Sayısı (Çivril)

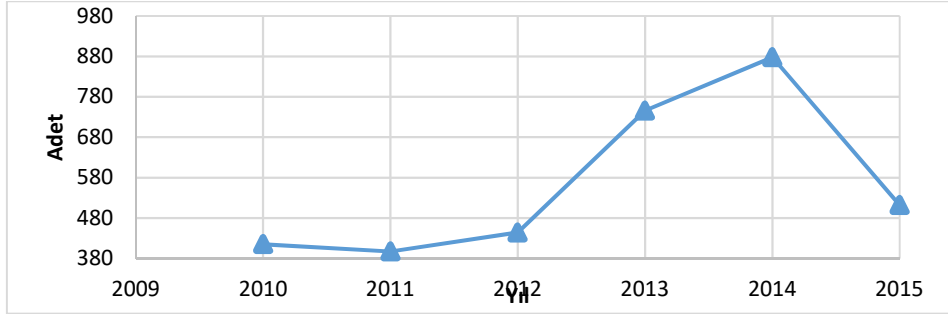
Grafik 18 İş Yeri Açma Ruhsatları (Çivril)

Güney

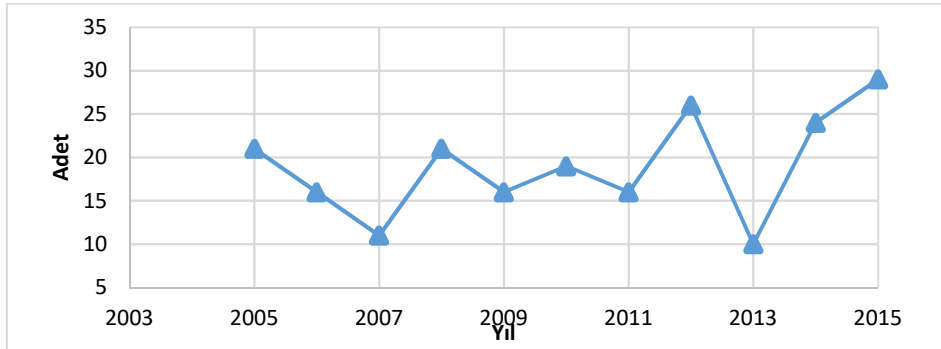
Güney'de Pamukkale Üniversitesine bağlı herhangi bir birim bulunmamaktadır. Hem çalışan sayılarında hem de işyeri ruhsatlarında dalgalı bir seyir gözlenmiştir.

Tablo 11 Güney'e ait Veriler

YILLAR	İş Yeri Açma Ruhsatları	Çalışan Sayısı
2006	16	
2007	11	
2008	21	
2009	16	
2010	19	415
2011	16	397
2012	26	444
2013	10	746
2014	24	878
2015	29	512

Grafik 19 Çalışan Sayısı (Güney)

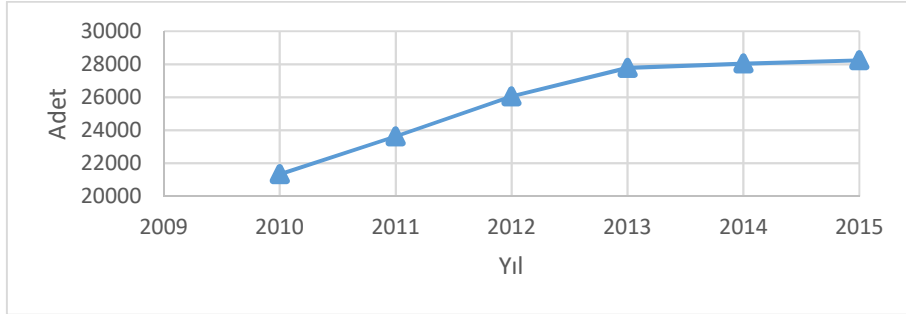
Grafik 20 İş Yeri Açma Ruhsatları (Güney)

Honaz

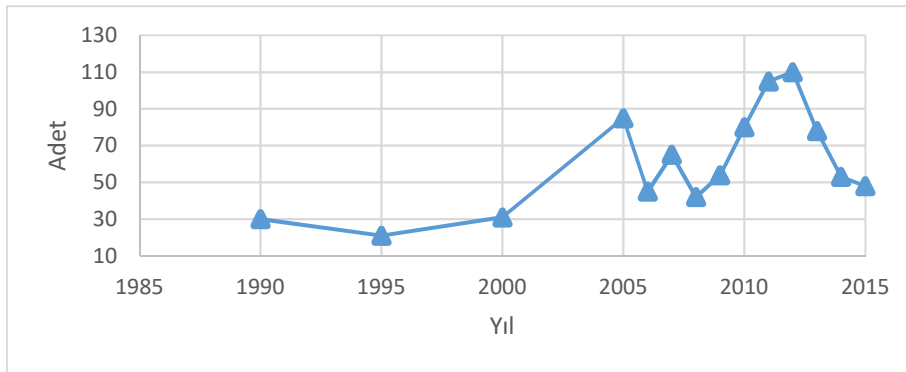
Honaz MYO ilk defa 2005 yılında öğrenci almıştır. 2015 yılına kadar öğrenci sayısında yaklaşık olarak 7 kat bir artış olmuştur. İşyeri ruhsatlarında 2012 yılında bir zirve yaşanmış daha sonra azalma eğilimi gözlenmiştir. Çalışan sayısında ise genel olarak bir artış eğilimi söz konusudur.

Tablo 12 Honaz'a ait Veriler

YILLAR	İş Yeri Açma Ruhsatları	Çalışan Sayısı	Öğrenci Sayısı
2000	31		
2005	85		721
2006	45		1053
2007	65		1415
2008	42		1760
2009	54		2026
2010	80	21338	2382
2011	105	23632	2535
2012	110	26050	2856
2013	78	27773	3305
2014	53	28033	3535
2015	48	28233	5141

Grafik 21 Çalışan Sayısı (Honaz)

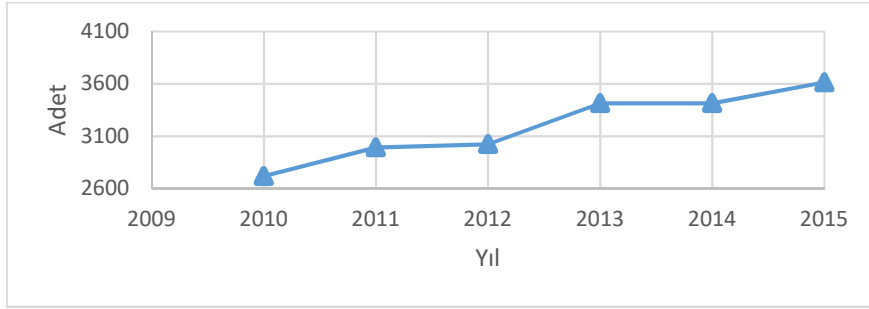
Grafik 22 İş Yeri Açma Ruhsatları (Honaz)

Tavas

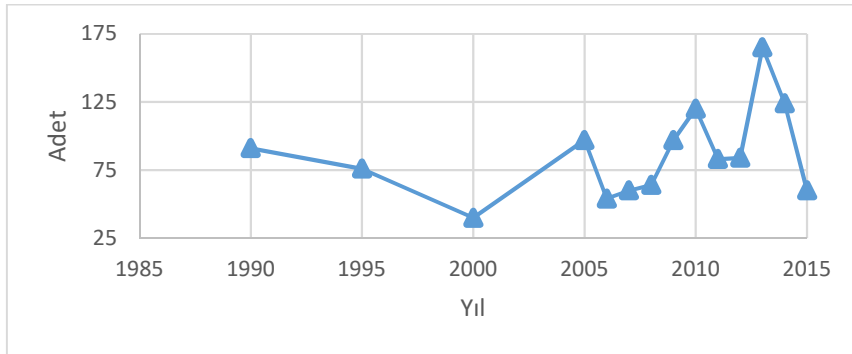
Tavas MYO ilk defa 2013 yılında öğrenci almıştır ve daha sonraki yıllarda öğrenci sayısı artmıştır. 2012 ve 2013'te iş yeri açma ruhsatları en yüksek iki yıl olurken diğer ilçelerdekine benzer şekilde 2015 yılında bir düşme yaşanmıştır. Çalışan sayısında da genel olarak bir artma eğilimi gözlenmiştir.

Tablo 13 Tavas'a ait Veriler

YILLAR	İş Yeri Açma Ruhsatları	Çalışan Sayısı	Öğrenci Sayısı
2006	54		
2007	60		
2008	64		
2009	97		
2010	120	2718	
2011	83	2993	
2012	84	3023	
2013	165	3414	136
2014	124	3415	323
2015	60	3615	583

Grafik 23 Çalışan Sayısı (Tavas)

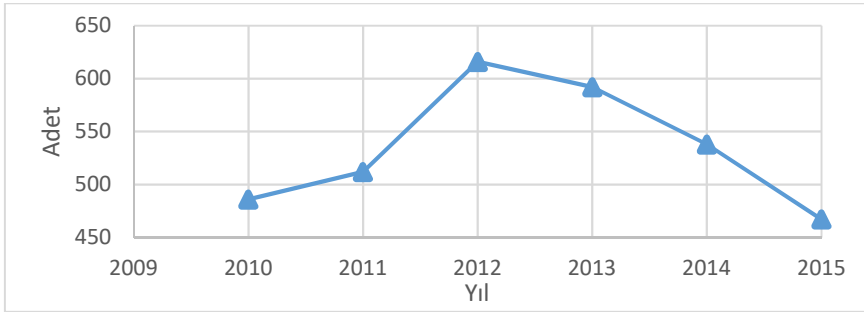
Grafik 24 İş Yeri Açma Ruhsatları (Tavas)

Bekilli

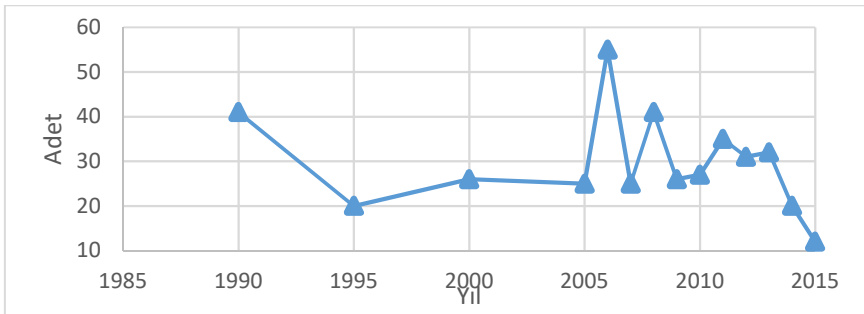
Bekilli MYO ilk defa 2005 yılında öğrenci almıştır. Öğrenci sayısı dalgalı bir seyir izlemiştir. Benzer şekilde İş Yeri Açma Ruhsatları ve Çalışan Sayısı'nda öğrenci sayısı ile paralel bir eğilim göstermiştir.

Tablo 14 Bekilli'ye ait Veriler

YILLAR	İş Yeri Açma Ruhsatları	Çalışan sayısı	Öğrenci sayısı
2005	25		351
2006	55		523
2007	25		710
2008	41		937
2009	26		1101
2010	27	486	1160
2011	35	512	992
2012	31	616	933
2013	32	592	1079
2014	20	538	1172
2015	12	467	978

Grafik 25 Çalışan Sayısı (Bekilli)

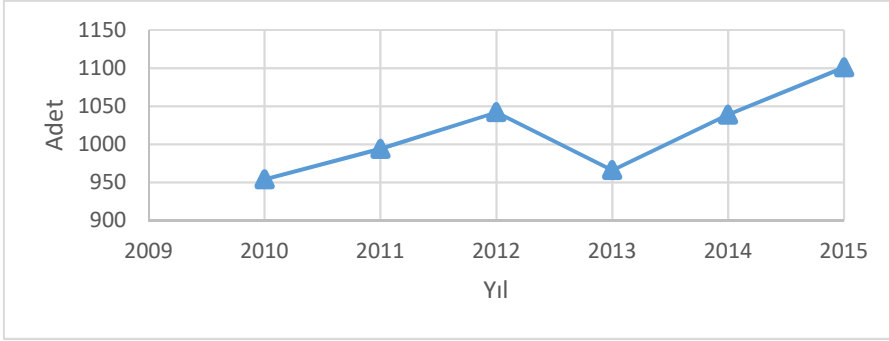
Grafik 26 İş Yeri Açma Ruhsatları (Bekilli)

Çardak

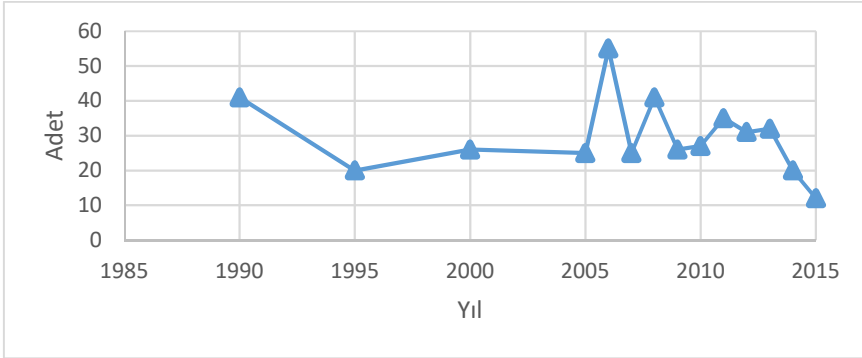
Çardak'ta herhangi bir yükseköğretim birimi bulunmamaktadır. Hem iş yeri açma ruhsatları hem de çalışan sayısı dalgalı bir seyir izlemiştir.

Tablo 15 Çardak'a ait Veriler

YILLAR	İş Yeri Açma Ruhsatları	Çalışan sayısı
2005	13	
2006	21	
2007	10	
2008	30	
2009	24	
2010	18	954
2011	8	994
2012	29	1042
2013	28	966
2014	20	1039
2015	11	1101

Grafik 27 Çalışan Sayısı (Çardak)

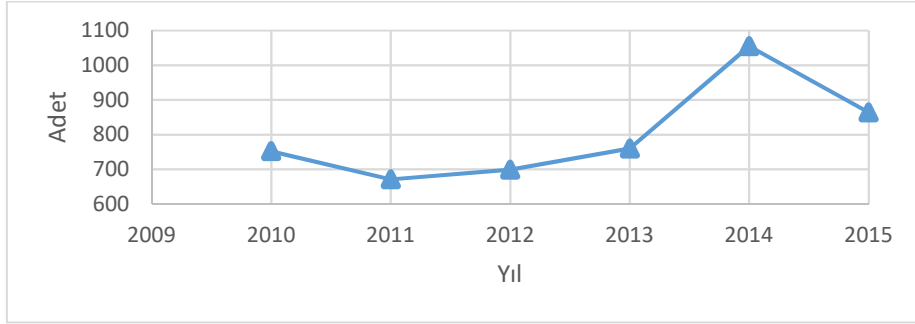
Grafik 28 İş Yeri Açma Ruhsatları (Çardak)

Bozkurt

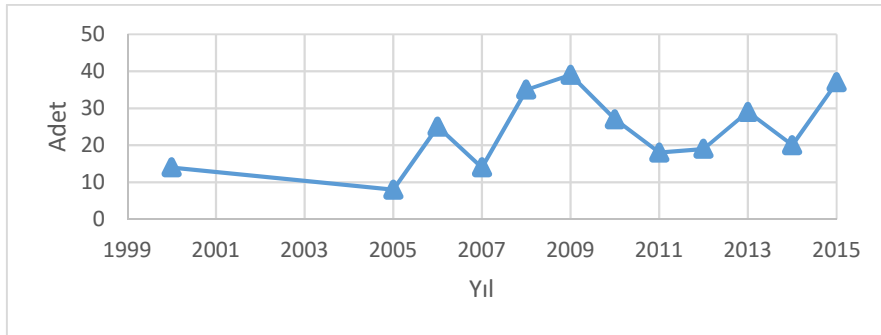
Bozkurt MYO 2005 yılında öğrenci almıştır. Ancak 2011 yılı itibarıyla okulun herhangi bir öğrencisi kalmamıştır. Hem çalışan sayısı hem de iş yeri açma ruhsatlarında dalgalı bir seyir gözlenmiştir.

Tablo 16 Bozkurt'a ait Veriler

YILLAR	İş Yeri Açma Ruhsatları	Çalışan Sayısı	Öğrenci Sayısı
2005	8		187
2006	25		160
2007	14		75
2008	35		24
2009	39		5
2010	27	752	1
2011	18	671	
2012	19	699	
2013	29	760	
2014	20	1055	
2015	37	864	

Grafik 29 Çalışan Sayısı (Bozkurt)

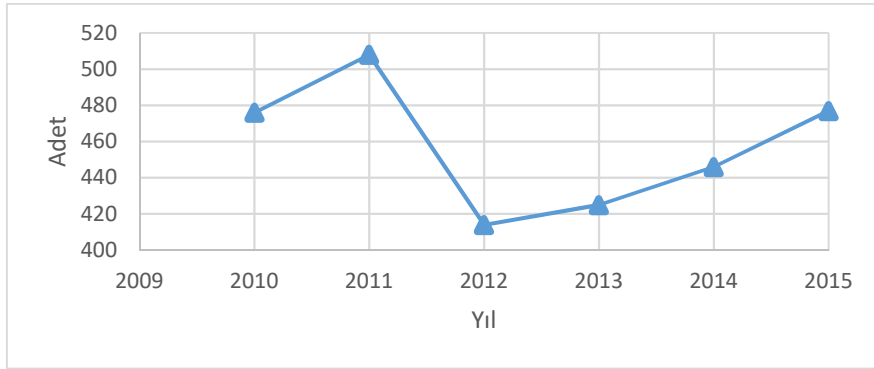
Grafik 30 İş Yeri Açma Ruhsatları (Bozkurt)

Babadağ

Babadağ'da herhangi bir yükseköğretim kurumu bulunmamaktadır. Babadağ'dan İş Yeri Açma Ruhsatları elde edilememiştir. Çalışan sayısında ise dalgalı bir seyir gözlenmiştir.

Tablo 17 Babadağ'a ait Veriler

YILLAR	Çalışan Sayısı
2010	476
2011	508
2012	414
2013	425
2014	446
2015	477

Grafik 31 Çalışan Sayısı (Babadağ)

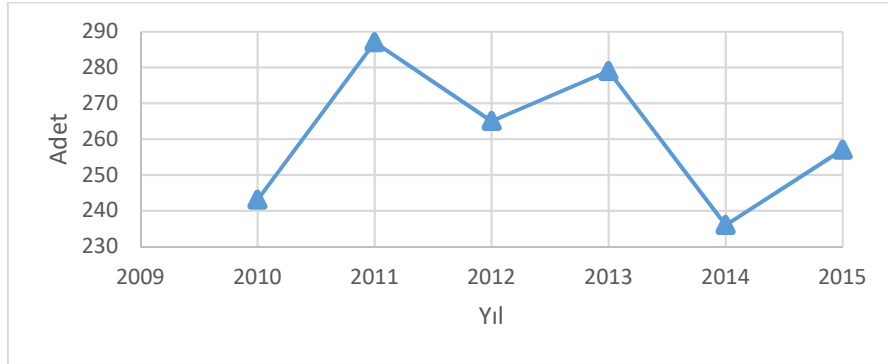

Baklan

Baklan'da herhangi bir yükseköğretim kurumu bulunmamaktadır ve iş yeri açma ruhsat sayısına da ulaşamamıştır. Çalışan sayısında da yıllar itibariyle dalgalı bir seyir gözlenmiştir.

Tablo 18 Baklan'a ait Veriler

YILLAR	Çalışan Sayısı
2010	243
2011	287
2012	265
2013	279
2014	236
2015	257

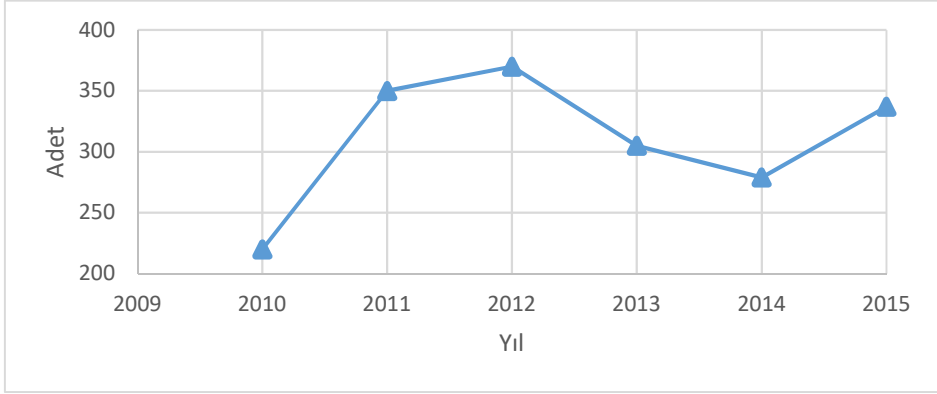
Grafik 32 Çalışan Sayısı (Baklan)

Akköy

Akköy'de herhangi bir yükseköğretim kurumu bulunmamaktadır ve iş yeri açma ruhsat sayısına da ulaşamamıştır. Çalışan sayısında da yıllar itibariyle dalgalı bir seyir gözlenmiştir.

Tablo 19 Akköy'e ait Veriler

YILLAR	Çalışan Sayısı
2010	220
2011	350
2012	370
2013	305
2014	279
2015	337

Grafik 33 Çalışan Sayısı (Akköy)

Sonuç ve Değerlendirmeler

Üniversite ile tanışıklığı Eğitim Enstitüsü (1956) ve Mühendislik Fakültesinin (1967) kuruluşuna kadar gitmektedir. Bu fakülteler kuruluşundan sonra Dokuz Eylül Üniversitesine bağlanmıştır. Bu iki fakültenin şehir üzerinde bıraktığı etki üniversiteye sahip olma arzusunu tetiklemiştir. Bu arzu bir sivil toplum hareketine dönüşmüş ve Denizli'ye bir üniversite kurma amacıyla 22.05.1987 tarihinde Denizli Yüksek Öğrenim Vakfı kurulmuştur. Sonuç itibarıyla 1992 yılında hayal gerçeğe dönüşmüş ve Pamukkale Üniversitesi kurulmuştur.

Pamukkale Üniversitesi geçen sürede önemli gelişme göstermiştir. 2017 yılı itibarıyla yaklaşık olarak 60 000 öğrenciye sahiptir. Ayrıca binlerce de öğretim elemanına sahiptir. Başka bir Değişle Denizli'de üst düzeyde eğitim almış binlerce birey daha şehrin ekonomik ve sosyal hayatına adapte olmuştur.

Fiziksel olarak ulaşılan bu düzey yanında TÜBİTAK ve TÜBA'dan ödül alan araştırmacılar, çeşitli ulusal ve uluslararası bilimsel kurumlardan kazanılan dereceler, ulusal uluslararası projeler ve teorik bilgiyle uygulamanın harmanlandığı TEKNOKENT'in kuruluşu ve gösterdiği başarılar üniversite olgusunun şehirde kök bulduğunu da göstermektedir.

Türkiye genelini kapsayan araştırmalar üniversitelerin ilgili yörenin dokusunu geliştirdiğini göstermektedir. Ayrıca kapsadığı dinamik öğrenci, öğretim elemanı ve idari personelin varlığı ilgili yöreler için "*yeni nesil bir teşvik*" işlevi görmüştür. Benzer şekilde Pamukkale Üniversitesinin şehrin genelindeki vizyoner gelişmeye katkısı dışında üniversite birimlerinin bulunduğu ilçelerde de sosyo-ekonomik gelişmeler ortaya çıkmıştır. Her ne kadar veri setleri sınırlı ve zaman boyunu kısa olsa da bu etkiler 3. Bölüm'de ayrıntılı bir şekilde tartışılmıştır.

Bu aşamadan sonra Denizli Yüksek Öğretim Vakfı'nın fiziki yapılanmaya katkı vermenin dışında bilimsel kaliteyi yükseltme potansiyeli olan, Türkiye ve yurtdışındaki öncü üniversiteler ile rekabete etmeye katkı yapacak üst düzey araştırmalara destek verilmeye başlanmasının da yararlı olacağı gözükmektedir. Bu şekildeki eni bir strateji ve vizyon ile hem Pamukkale Üniversitesi hem de Denizli'nin atılımına daha etkin olarak katkıda bulunulacağı düşünülmektedir.

Kaynakça

- Aghion, P. ve Howitt, P. (1992), A Model of Growth Through Creative Destruction, *Econometrica*, 60/2, 323-351.
- Azariadis C. ve Drazen, A. (1990), Threshold Externalities in Economic Development, *The Quarterly Journal of Economics*, 105:2, 501-526.
- Barro, R. J ve Lee, J. W. (2001), International Data on Educational Attainment: Updates and Implications, *Oxford Economic Papers* 53(3).
- Barro, R. J. and Lee, J. W. (1993), International Comparisons of Educational Attainment, *Journal of Monetary Economics*, 32: 363-94.
- Barro, R. J., (1991), Economic Growth in a Cross Section of Countries, *The Quarterly Journal of Economics*, 106: 2, 407-443.
- Cohen, D. ve Soto, M. (2001), Growth and Human Capital: Good Data, Good Results, CEPR Working Paper, No. 3100, Centre for Economic Policy Research, London.
- Çağlar, A., Gülel, F. E., Yesilyurt, M. E., Yesilyurt, F. ve Karadeniz, O. (2017), Türkiye’de İl, Yıl ve Cinsiyet Kırılımlı Ortalama ve Beklenen Okullaşma Yılı, *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 15 (30): 619-641
- Gülel, F.E., Çağlar, A., Kangallı-Uyar, S. G., Karadeniz, O. ve Yesilyurt, M. E. (2017), Türkiye’de İllere Göre İnsani Gelişme Endeksi, *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7 (27): 208-216
- Hanushek, E. A. ve Woessmann, L. (2007), The Role of Education Quality for Economic Growth, *World Bank Policy Research Working Paper No. 4122*.
- Lau, B.H.S., Yamasaki, T. ve Gridley, D. S. (1991), Garlic compounds modulate macrophage and T-lymphocyte functions, *Molecular Biotherapy.*, 3:2, 103-107.
- Levine, R. ve Renelt, D. (1992), A Sensitivity Analysis of Cross-Country Growth Regressions, *American Economic Review*, *American Economic Association*, 82(4), 942-963.
- Losada, F. S. (1998), On the Relationship Between Education and Growth, *UFAE and IAE Working Papers* 408.98.
- Lucas, Robert E. (1988), On the Mechanics of Economic Development, *Journal of Monetary Economics*, 22, 3-42.
- Mankiw, N. G., Romer, D. ve Weil, D. N. (1992), A Contribution to the Empirics of Economic Growth, *The Quarterly Journal of Economics*, 107/2, 407-437.
- Nehru, V., Swanson, E. ve Dubey, A. (1995), A New Database on Human Capital Stocks in Developing and Industrial Countries: Sources, Methodology and Results, *Journal of Development Economics* , 46, 379-401.
- Romer, P. M (1990a), Endogenous Technological Change, *Journal of Political Economy*, 98: 5, 71-102.
- Romer, P. M. (1990b), Endogenous Technological Change, *Journal of Political Economy*, 98/5, 71-102.
- Sianesi, B. ve Van Reenen, J. (2003), The Returns to Education: Macroeconomics, *Journal of Economic Surveys*, 17:2, 157-200.

- Temple, J. (2001), Growth Effect of Education and Social Capital in the OECD Countries, *OECD Economic Studies*, 33: 57-101
- Topel, R. (1999), Labor Markets and Economic Growth, *Handbook of Labor Economics*, 3, 2943-2984.
- Türkmen, F. (2002), Eğitim Ekonomik ve Sosyal Faydaları ve Türkiye’de Eğitim Ekonomik Büyüme İlişkisinin Araştırılması, DPT Uzmanlık Tezi, DPT Yayını, No:2665, Ankara.
- Yeşilyurt, F. ve Yeşilyurt, M. E. (2017), İlçelerin Ortalama Okullaşma Yılı, *EUREFE 2017*, 27-29 Temmuz 2017, Aydın
- Yeşilyurt, F., Koçak, H. and Yeşilyurt, M.E. (2020), Spatial Models for Identifying Factors in Student Academic Achievement, *International Journal of Assessment Tools in Education*, 7 (4): 735-752
- Yeşilyurt, F., Yeşilyurt, M. E., Karadeniz, O., Gülel, F.E., Karadeniz, H. ve Çağlar, A. (2016), Cinsiyet ve İl Kırılımlı İnsani Gelişme Endeksi: Türkiye Örneği, *Ekonomi-tek-International Economics Journal*, 5 (3): 21-56
- Yeşilyurt, M. E., Karadeniz, O., Gülel, F. E., Çağlar, A. ve Kangallı-Uyar, S. G. (2016), Türkiye’de İllere Göre Ortalama ve Beklenen Okullaşma Yılı, *Pamukkale Avrasya Sosyoekonomik Çalışmalar Dergisi*, 3 (1): 1-7